

Мустақиллигимиз абадий бўлсин!

XDP

1918-yil
21-iyundan chiqa
boshlagan

№33-34-35, 2023-yil
1-sentabr,
juma (32.781)

O'zbekiston ovozi

Ijtimoiy-siyosiy gazeta

Birgalikda ijtimoiy davlat sari!

ВАҚТНИ – ИМКОНИЯТГА, ИМКОНИЯТНИ – ЮТУҚҚА,
ЮТУҚНИ ТАРАҚҚИЁТ ПОЙДЕВОРИГА АЙЛАНТИРА
ОЛГАН ХАЛҚ – БУЮК ХАЛҚДИР

Ўзбекистон Республикаси
Президенти Шавкат Мирзиёевнинг
Ўзбекистон Республикаси давлат
мустақиллигининг ўттиз икки йиллиги
бағишлиланган тантанали маросимдаги нутқи

Ассалому алайкум, қадрли ватандош-

лари бўлган жасур ҳарбийларимизни,

иқтисодиётимиз ривожи, ҳалқимиз фаро-

вонлигини ошириш йўлида жонбозлик кўр-

сататеган тадбиркорларимизни, ўзининг

дастлабки ютуқлари билан барчамизни

хурсанд қилаётган азму шикоатли ёшларимизни, қалб тўла мөрхи, улуг фазилатлари

билин хонадонларимиз устуни бўлиб кела-

ётган ҳурматли опа-сингилларимизни, ҳар

бир ишда дуоғуб бўлиб, бизга Яратгандан

куч ва мадад тилаб турган мухтарам ота-

хон ва онахонларимизни, дунёнинг қайси

ўлкасида бўлса ҳам, Ўзбекистон соғинчи

билин яшаётган азиз ватандошларимизни,

бир сўз билан айтганда, 36 миллионли бу-

тун ҳалқимизни бугунги улуг байрам билан

чин қалбимдан самимий табриклайман.

Истиқлол айёми барчамизга муборак

бўлсин!

Қадрли дўйстлар!

Албатта, Ўзбекистон ўз суверените-

ти, давлат мустақиллигига осонник билан

эришани йўк. Бу йўлда ажодларимизнинг

сиёсий ва маърифий интилишлари сўнгиги

бир ярим аср давомида деярли тўхтамади.

Хуррият учун курашган кўплаб Ватан фи-

дойдилари қатагон этилди, истиқлолга инти-

лилган миллат қаҳрамонлари зулм ва зўра-

вонлик курбони бўлди.

Биз юрт озодлиги йўлида қурашган,

ноҳақ айбланиб, бу дунёдан армон билан

кетган ватандошларимизнинг пок номла-

рини тикилашни ўз олдимизга мақсад қилиб

кўйган эдик. Сўнгги уч йилда уларнинг 856

нафари Олий суд томонидан оқланди. Биз

бундай эзгу ишларни албатта давом эти-

рамиз. Зоро, бу масалада адолат қарор то-

шиши шарт.

Ўтмишга назар ташлар эканмиз, аччик

Давоми 2-бетда. ►

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА 31 АВГУСТ КУНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ
МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ ЎТТИЗ ИККИ ЙИЛЛИГИ КАТТА ТАНТАНА ҚИЛИНДИ.

Байрамда Президент Шавкат Мирзиёев иштирок этиб, ҳалқимизни бу қутлуғ сана билан табриклади.

Мамлакатимиз раҳбари ўтган даврда Ўзбекистон турли синовларда тобланиб, тажриба ортириб, ўзининг аниқ мақсади ва йўли, по-

зициясига эга бўлган катта давлат сифатида шаклланганини таъкидлади.

– Сиз, азизларнинг Ватанга меҳр ва садоқат билан қилаётган ҳар кунлик меҳнатнинг

Ўзбекистон мустақиллигини янада муста-

тахмалашга хизмат қилимада. Шу маънода,

Истиқлол байрами – барчамизнинг байрами-

миз, мустақил Ўзбекистон – барчамизнинг

фаҳримиз, ифтихоримиз, десак, айни ҳақиқат-

ни айтган бўлмасиз, – деди Шавкат Мирзиёев.

Албатта, ҳалқимиз мустақилликка, бугунги

фаронволликка осонник билан эришмаган. Бу

йўлда аждодларимизнинг сиёсий ва маъри-

фий интилишлари сўнгиги бир ярим аср даво-

мида деярли тўхтамаган. Истиқлолга инти-

лилган миллат қаҳрамонлари зулм ва зўравонлик курбони бўлди.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари тикиланмоқда.

Мустақилликка интилишлари зулм ва зўравонлик курбони бўлган. Мамлакатимиз мустақиллиги туфайли уларнинг пок номлари

RASMIY

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ ЎТТИЗ ИККИ ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛИ МАРОСИМДАГИ НУТҚИ

бир ҳақиқатни тан олишга мажбурмиз: "Ўзбек" деганда, фақат эртага кеч пахта дала-сида меҳнат киладиган захматкаш инсонлар тасаввур қилинади. Афсуски, шу дарражага тушиб қолган эди.

Пахта ҳукмронлиги ўзбекнинг пешонасига ёзилган бало бўлди. Пахта сиёсати Оролни қуритди, экологиямизни инқирозга олиб келди, иктисолидётимизни, таълим тизимини издан чиқарди. Оқибатда бир неча авлод чаласавод бўлиб вояж етди. Биз бунинг асрорлари билан ҳалигача курашамиз.

Бугун пахтчиликда бозор иктисолидётимизни таъмомланишадиган ўзбекистон ҳаликаро "кора рўйхатлар"дан чиқарилди.

Барчамизнинг фидокорона меҳнатимиз, ғайрату шиқоатимиз билан Янги Ўзбекистон орзуси реал ҳақиқатга айланмоқда. Ҳалқаро майдонда Ватанимизга нисбатан хурмат ва эътибор тобора ортиб бормоқда.

Президент сифатида дастлабки ишларимдан бирни қўшини мамлакатлар билан дўстона муносабатларни ўрнитиш бўлди. Йиллар давомида ечимини кутаётган муаммолар ҳал этилди. Бунинг натижасида Марказий Осиё давлатлари билан барча соҳалардаги алоқаларимиз янги босқичга чиқди.

Қадрли юртдошлар!

Сиёсий мустақиллик замонида энг аввалик иктисолидётимизни мустақиллик ётиши ҳеч кимга сир эмас. Охирги йилларда амалга оширган ишларимиз, эришган натижаларимиз бу йўлда мустаҳкам пойдевор бўлиб хизмат қилимади. Сўнгги 6 йилда юртимизда ялпи ички маҳсулот ҳажми 1,5 мартадан зиёд, тадбиркорлик субъектлари сони 2 карра кўпайгани, саноатдаги ўсиш 40 физдан ошгани буни ўзқол тасдиқлайди. Қисқа муддатда камбағаллники 2 баробардан зиёд қисқартиришади.

Лекин биз бугун билан кечаги кунни эмас, бугун билан эртанги кунни тақօслашимиз, ишишимиз шу асосда ташкил этишимиз керак. Чунки, келажак бугун биз ташлаётган қадамлардан бошланади.

Азиз дўстлар!

Биз мутафаккир зотларнинг: "Давлатнинг вазифаси инсонларни баҳти-саодатли қилишдир. Бу мақсадга эса имл ва яхши ахлоқ ёрдамида эришилади", деган хикматли сўзларни ўзимиз учун дастур деб биламиш.

Маълумки, биз бир йил аввал тараққиётимизнинг 5 та асосий йўналишини белгилаб олган эди. Ўнда таълим соҳасини ривожлантириш биринчи галдаги устувор вазифа сифатида қайд этилган.

Мен доимо таълим, таълим, муаллим, муаллим, деб таъқидлашим бежиз эмас. Чунки таълимни ривожлантирасдан туриб юқсан тараққиётга эриша олмаймиз. Ҳар қандай муаммолинг ечими ҳам, эртанги кунимизни ҳал килувчи омил ҳам, шубҳасиз, таълимидир.

2022 йили мамлакатимизда 72 та янги мактаб курилди, 279 таси капитал таъмирдан чиқарилди, 514 та мактаб эса реконструкцияни килинди. Мактаблар учун 30 мингдан ортиқ компютерлар харид қилинди. Янги ўқув йилидан республикамиз мактабларида хориждан

маҳсус таклиф этилган 500 нафар инглиз тили мутахассислари болаларимизга дарс беради. Бошланғич синф ўқувчилиари илғор хорижий тажриба асосида ишлаб чиқилган янга дастур ва дарсларни бўйича ўқий бошлийдилар.

Худди шу каби, соғлини сақлаш, бизнесни ривожлантириш, суд тизимини тақомиллаштириш ҳамда сув ва ёқилги-энергетика муммаларини ҳал этиши юзасидан катта лойиҳалар бошланган. Яна бир бор таъқидлайман: ушбу белгиланган устувор йўналишлар бизнинг доимий эътиборимиз марказида бўлади.

Хурматли байрам иштирокчилари!

Агар З минг йиллик тарихимизга назар ташлайдиган бўлсан, ота-боболаримиз асрлар мобайнида дунё тамаддунига нафақат жисмоний, балки интеллектуал меҳнати билан улкан хисса юшганига гувоҳ бўламиш.

Биз жаҳонга фақат ҳомаш ёмас, аввало илм-маърифат, маънавий бойлик етказиб берган не-не улуғ зотларнинг авлодимиз. Ҳеч шубҳасиз, уларга хос бўлган буюк фазилатлар, улар яратган шонли анъаналар бугун ҳам бизнинг қалбимизда, онгимизда, ҳаётимизда яшамоқда.

Мен ишонаман, биз бу тарихий йўлни муносаб давом этиришга ҳар томонлама қодирмиз. Бугунги кунда дунё ҳаритасида тутган ўрннимиз, ўз олдимизга юйётган жуда улкан мақсад ва мэрраларимиз ҳам айнан шуни тақозо этимояд.

Шундан келиб чиқсан ҳолда, биз транспорт-логистика тизими билан бирга, бугун замоннинг ўзи талаб қилаётган илм-фан, инновация, IT ва ақлий меҳнати асосланган бошқа соҳаларни жадал ривожлантиришга устувор аҳамиятнига юйётган жуда улкан мақсад ва мэрраларимиз ҳам айнан шуни тақозо этимояд.

Бу йил олдимизда турган яна бир мухим масала – экологик муаммолар ва сув танқислигидир. Тарозининг бир палласида ўсиб бораётган қурилишлар, ишлаб чиқариш, қишлоқ ҳужалиги турган бўлса, иккичи палласида ҳар биримиз учун энг зарур бўлган сувни тежаш, атроф-муҳит ифлослашини олдини олиши ва ер ресурсларидан оқилона фойдаланиши масаласи турибди.

Бизнинг вазифаси – ҳар икки йўналишда ҳам мувозанатни сақлашдан иборат. Ҳеч қадон унутмаслигимиз лозимки, табиий ресурслар – бу келажак авлодларимизга ҳам тегиши бўлган бойликдир. Шу боис, улардан нафақат бугунги, балки эртанги кунимизни ҳам ўйлаб, оқилона фойдаланиши зарур.

Бу борада сувни, энергия ва бошқа табиий ресурсларни тежайдиган иктисолидётга тезроқ ўтиши мухим аҳамиятга эга. Биз учун "яшил" ва рақамли технологиялар, инновацион ишлаб чиқариш корхоналарини барпо этиши вазифаси ҳам долзарб бўлиб турибди. Қадрли юртдошлар!

Янгилangan Конституциямизда Ўзбекистоннинг дунёвий давлат ва тўрли маданиятларни бирлаштирган макон экани аниқ белgilab қўйилди. Бизнинг куч-кудратимиз – мана шунда, биз бу бойликни кўз қорачигидек асрасимиз керак. Тарихга қарайдиган бўлсан, асрлар давомида юртимизда турли хил эътиқод ва қарашлар, динлар, маданиятлар бағрикенглиг билан қабул қилинганини

кўрамиз.

Биз – низоларни уруш билан эмас, тинчлик билан ҳал этиши йўлни танлайдиган ҳалқимиз. Биз барча ҳалқлар билан ҳамиша мураси мадора, дўстлик ва ҳамкорликда яшад келганимиз. Бугунги тараққиёт йўлимида ҳам айнан шу тамоилиларга таянамиз.

Бизга, биринчи навбатда, кучли фуқаролик жамияти зарур, чунки ҳар қандай ислоҳот ҳар биримизнинг юрагимиздан, онгимиздан бошланшини лозим. Адолатли қонунлар бўйича вижданан яшашга тайёр бўлишимиз, мамлакат келажаги учун бир ёқадан бош чиқариб, олға қадам босмогимиз керак.

Бугун ривожланган фуқаролик жамиятини шакллантириш ҳақида гап борар экан, буни сўз ва матбуот эркинлигисиз тасаввур қилиб бўймайди. Бутун дунёда журналистлар ўзлари ва жамиятия ўйлантираётган, хавотирга солаётган мавзулар ҳақида гапириш ва ёзиш хуқуқи учун, ҳақиқат учун курашганлар ва бундан кейин ҳам курашадилар.

Аммо, ишонч билан айтила оламанки, мен эркин фикрли журналистлар тарафида бўлганиман ва доимо шу позицияда бўламан. Айни вақтда ахборот маконида ҳаққонийлик ва холислик бош мезон бўлиши керак.

Хурматли байрам қатнашчилари!

Буюк маърифатпарвар бобомиз Абдурауф Фитрат таъбири билан айтганда, "ҳотин-қизлар – бу миллат онларидир". Улар миллатнинг янги насли – фарзандларини тарбиялаш учун ўзлари ҳам юксак билимли бўйларшилари зарур.

Шундай экан, олдимизда турган яна бир мухим вазифа – жамият ҳаётининг барча соҳаларида аёллар учун тенг имкониятлар яратишадир. Хурматли хотин-қизларимизнинг жамиятдаги ўрни ва нуғузини оширишга, уларнинг хуқуқ ва манфаатларини, касб соҳаси бўйича ўсишини таъминлаш борасида ўтган даврда кўп ишларни амалга оширидик. Шу билан бирга, бу йўналишда қиладиган ишларимиз ҳам оз эмас.

Маълумки, мұхтарама – аёлларимиз зиминында хизмат соҳасидаги вазифасидан ташқа, фарзандлар тарбияси, ойлада соғлом мухитни мустаҳкамлаш, ахлоқий-маънавий анъаналарни давом этиришдек мурakkab вазифалар ҳам бор. Шундай экан, меҳрибон опа-сингилларимизни ҳар қанча кўллаб-куватласак, арзиди.

Мана, бу йил ойладаги зўравонликка қарши қонунни қабул қилдик. Бундан кўзлантанг асосий мақсад – ойладар мустаҳкамлиги, аёлларимизнинг баҳти ва химоясини таъминлашадир. Биз бу йўналишдаги ишларимизни бундан кейин ҳам изчил давом этиримиз.

Азиз юртдошлар!

Ўзбекистоннинг ҳар бир фарзанди ҳалқимизнинг бирдамлиги, мамлакат яхлитлиги учун курашиб яшашни ўз ҳаётининг мъеноси бу йўналишдаги ишларимизни борада билмоғи керак!

Биз бир бўлсан – ягона ҳалқимиз, бирлашсан – Ватанимиз!

Хурматли юртдошлар!

Ишончни охирги беш-олти йил мобайнида сўнгги юз йил давомида ўз бошидан ўтказиши мумкин бўлган барча синовлар билан юзма-юз келгани сизларга маълум.

Бу пандемия бўладими, табиий оғатлар, зилзилалар бўладими, курорлар тўқнашувлар, глобал исиси ҳамда қурғоқчилик бўладими – барчаси башариятни қаттиқ синовдан ўтказди ва ўтказмоқда. Мазкур мурakkab ва-

зияти, таъбир жоиз бўлса, кучли ва қаттиқ тўғонга қиёслаш мумкин.

Бундай оғатлар оқибатида "манаман" деган дарахтларнинг ҳам барглари узилиши, шохлари синиши, куртаклари тўқилиши, ҳатто мевалар нобуд бўлиши мумкин. Лекин илдиз мустаҳкамлаш ву чукур бўлган дарахтлар йиқилмайди. Аксинча, ерга ўша томирлари билан янада маҳкам боғланади. Қайта куртак ёзди, мевалар тугаверади. Бу – хәёт қонуни.

Бизнинг қадимий ва мустаҳкамлаш ву чукур тараққиётимиз бор. Бу – бизнинг тарихимиз, қадрият ва анъаналаримиз, урф-одатларимиз, миллий ўзлигимиздир. Мен ана шу теран илдизларимизда ўтиришга ортни, миллатни бирлаштирадиган буюк бир юяни кўраман.

Биз Ватанимиз мустақиллиги, ҳалқимиз тинчлигини таъминлашнинг ишончли кафолати бўлган Курорли Кучларимиз салоҳиятини оширишга, ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оиласи оиласи учун янада муносиб шароит яратишадига алоҳида эътибор қаратамиз.

Дунёнинг олис ва яқин мамлакатлари, айниқса, қўшини давлатлар, ҳалқаро ва минтақавий ташкилотлар билан дўстлик ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик алоқаларини янги босқичга олиб чиқамиз. Бу борада мамлакатларининг хизматларини алоҳида таъкидлаш лозим.

Мана шу имкониятдан фойдаланиб, бугунги тантанали маросимда хорижий давлатларнинг хурматли элчилари, ҳалқаро ташкилотлар вакиллари иштирок этаётганидан мамнун эканимни билдири, уларнинг мамлакатлари ва ҳалқлariга тинчлик ва равнақ тилмайди.

Азиз ва мұхтарлар тантанада!

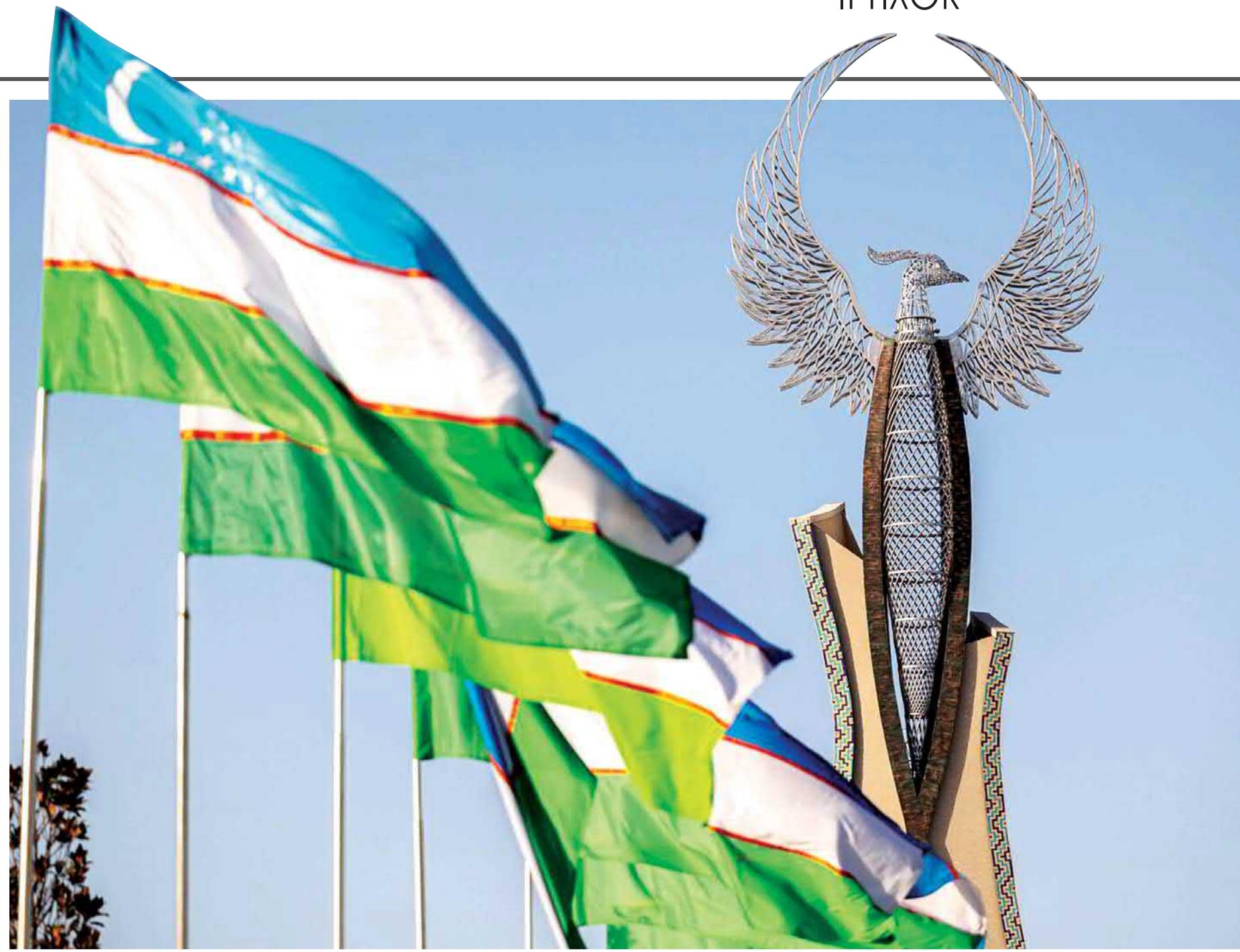
Барчангиз бир ҳақиқати билишнинг генигизни истардим. Бизнинг жамияти сави-харакатларимиз мамлакатимиз равнави учун, ўз Ватанига садоқатли ҳалқимиз учун, сизлар учун, азиз юртдошлар!

Бу олдимизда турган вазифалар қанчалик юнуси, өтимдаги юнуси, ҳалқимиз ҳам оз эмас. Барчангиз бир ҳақиқати билишнинг генигизни истардим. Бизнинг жамияти сави-харакатларимиз мамлакатимиз равнави учун, ўз Ватанига садоқатли ҳалқимиз учун, сизлар учун, азиз юртдошлар!

Бу олдимизда турган вазифалар қанчалик юнуси, өтимдаги юнуси, ҳалқимиз ҳам оз эмас. Барчангиз бир ҳақиқати билишнинг генигизни истардим. Бизнинг жамияти сави-харакатларимиз мамлакатимиз равнави учун, ўз Ватанига садоқатли ҳалқимиз учун, сизлар учун, азиз юртдошлар!

Бу олдимизда турган вазифалар қанчалик юнуси, өтимдаги юнуси, ҳалқимиз ҳам оз эмас. Барчангиз бир ҳақиқати билишнинг генигизни истардим. Бизнинг жамияти сави-харакатларимиз мамлакатимиз равнави учун, ўз Ватанига садоқатли ҳалқимиз учун, сизлар учун, азиз юртдошлар!

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН... БУ
БУТУНЛАЙ ЯНГИЛАНАЁТГАН
ТАФАККУР ВА БУОК
КЕЛАЖАККА ҚАРАТИЛГАН
МАҚСАД, УМУММИЛЛИЙ
ТАРАҚҚИЁТНИНГ ЯНГИ
ДАВРИНИ ОЧИБ БЕРАДИГАН
ТУШУНЧА.
УМУМУН ОЛГАНДА,
“ЯНГИ” СҮЗИННИНГ МОҲИЯТИ
РУСУМГА АЙЛАНИБ
ҚОЛГАН, БИР ХИЛДАГИ
ҲАЁТ ТАРЗИГА ЭВРИЛИШНИ
ТАҚОZO ЭТАДИГАН ҲОДИСА.
ДЕМАК, ТАСАВВУРЛАРДАГИ,
ТАФАККУРДАГИ
ЎЗГАРИШЛАР ИНЬИКОСИ.
АНА ШУНДАЙ ЭВРИЛИШЛАР
БУТУН ЖАМИЯТНИ,
ЎЗБЕКИСТОН ДЕБ АТАЛГАН
ШОНЛИ, ШУКУХЛИ
ХОНАДОНИМИЗНИ
БУТУНЛАЙ ЯНГИ, МОҲИЯТАН
ЎХШАШИ ЙЎҚ ҲОЛАТИНИ
ЎЗИДА МУЖАССАМ ЭТАДИ.

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

ФЕНОМЕНОЛОГИК ЖИҲАТЛАР ҲАҚИДА МУЛОҲАЗАЛАР

Давлатимиз раҳбари “Янги давр учун янги ғоя ва ташаббуслар керак, янги натижалар керак. Шундагина у том маънода янги давр бўлади”, деб алоҳида таъқидлаган эди. Бу соддагига гапда бутун жамиятни, одамларни, давлатни янгилаш истаги. Бутунлай янгича сиёсий, ижтимоий ва маънавий-маърифий қарашларни тақозо этадиган, миллат ва давлат тақдирни билан боғлиқ бўлган, унинг истиқболини белгилаб берадиган ғоя.

Давлатимиз раҳбарининг бутунлай янги қарашлари нуқтаи назаридан қарагандо:

Янги Ўзбекистон бу – энг аввало инсон қадри, киммати, шаъни ва унинг ҳётий эҳтиёжлари тўла кафолатланган, миллати, тили ва динидан қатъни назар ҳар бир фуқаро ўз салоҳиятини рӯёбга чиқариши учун барча шароитлар яратилган мамлакат.

Янги Ўзбекистон бу – гоявий жиҳатдан чинчиқсан, ўз келажаги ва мамлакат истиқболига катъий ишонч билан қарайдиган, маънавий жиҳатдан баркамол, курашкан ва ташаббускор одамлар юрти.

Янги Ўзбекистон бу – ўзининг яратувчилик имкониятларини, бунёдкорлик қобилиятини, юксак интеллектуал салоҳиятини намоён қила оладиган ва худди ана шу ноёб фазилатлари билан бутунлай янги ва маърифатли жамият барпо этадиган фуқаролар мамлакати.

Янги Ўзбекистон бу – глобал дунёда манфаатлар тўқнашуви авж олаётган, янги жаҳон тартиботини вужудга келтиришга интилаётган, давлатлар таъсири тобора ошиб бораётган бир пайтда она юртими, мукаддас ватанини, миллий қадриятларини химоя қила оладиган, уни асрой биладиган маънавий юксак кишилар юрти.

Президентимиз “Ҳар қайси инсоннинг қалби бир қуёш бор, фақат унга нур сочиш имконини бериш қерак”, -деган эдилар. Дарҳақиқат, ҳар бир одам бетакор олам, унинг ўз қалб осмони, қуёши, ҳаётга, яшашга, ўз турмушини ўзи йўлга қўйишига, жамият тараққиётига қандайдир хисса кўшишга рағбатлантиридаган, янгидан-янги мақсадлар билан яшашга даъват этадиган руҳий қувват бор. Ана шу қувват қуёш янглиг ҳаётбахш, ҳар қандайд зулматни ёритадиган, қисматга боғлиқ бўлган ҳар қандайд тўсискинен биладиган маънавий кудрат. Янги Ўзбекистон ана шу тарзда ўз қиёfasiga, мазмунига, мөхиятига эга бўлмоқда.

2021 йил 31 август куни Ўзбекистон давлат мустақиллигининг 30 йиллигини нишонланаётган паллада давлатимиз раҳбари Янги Ўзбекистон боғига асос солди. Уни танатанали равишда очиб берди. Боғга ҳозирги замон цивилизацияси ютуқлари, шаҳарсозлиги, илфор тажрибалари ва бир неча мингйиллик миллий меъморчилик

Боғнинг
марказида
Мустақиллик
ёдгорлиги барпо
этилди. Бу
юксак санъат ва
меъморчилик
үйғунлашган
ноёб мажмуа
бутун ҳалқимиз
орзуларини,
мақсадларини,
бир неча
мингйиллик
бой тарихий
ва маданий
ютуқларини ўзида
ифода этган.

анъаналаримиз ўйғунлашган ҳолда бутун бир ансамблга асос солинди. Унда кўл, спорт майдончалари, болалар ўйнгоҳлари, амфитеатр, фавворолар, савдо-хизмат кўрсатиш шоҳобчалари, қадимий ҳунармандчилик ва ҳалқ амалий санъати дўйонлари курилди ҳамда ҳар қандайд қишининг яхши дам олиб, ҳордиқ чиқариши учун кенг шароит яратилди.

Боғнинг марказида Мустақиллик ёдгорлиги барпо этилди. Бу юксак санъат ва меъморчилик ўйғунлашган ноёб мажмуа бутун ҳалқимиз орзуларини, мақсадларини, бир неча мингйиллик бой тарихий ва маданий ютуқларини ўзида ифода этган.

Ўзбекистон миллий давлатчилиги, айтиш мумкинни, жаҳон давлатчилиги ибтиоди билан тенгдош. Бошқача айтганда, турли ургулар, қабилалар ёввойи шаклда кун кечираётган антик даврда, ибтиодий ҳаёт шароитида жамоа бўлиб яшаш, жамоати бошқариш, унинг ҳар бир аъзосининг

кайфияти, эҳтиёжини назарда тутган ҳолда, умумий мақсадлар ва умумий тақдир атрофида жипслashiб яшаш сингари илк давлатчилик куртаклари айни ана шу маконда пайдо бўлган эди. Мазкур мажмуа ана шу узундан-узок тарихини, мингйилликлар мобайнида аждодларимиз яратган буюк маданий меросни ва улар оркаси инсон эволюцион ривожланиши тамоилларини ўзида ифода этган.

Ўтмишдаги ютуқ ва галабаларимиздан куч-кувват олиб, хато ва камчиликлардан сабоқ чиқариб, аниқ хulosаларга ва истиқболга қаратилган буюк мақсадларга замин яратиш戈яси мажмууда яққол ифода этилган. Тарихдан сабоқ чиқариши, унинг улуғ мураббий сифатидаги тарбиявий жиҳатларини чукур англаб яшайдиган ҳалқ ўзининг тараққиётини ва келажагини тўғри белгилай олади. Шунинг учун биз ушбу ёдгорлик тимсолида она Ўзбекистоннинг энг кадимиги тарихидан бошлап то бугунги кунга кадар юз берган энг муҳим воқеаларни ана шу улкан ва маҳобатли ёдгорликда кўришимиз ва уқишимиз мумкин.

Мажмууда ўтмишда яшаб ўтган буюк аждодларимиз, саркарда ва жаҳонгирлар, аллома ва мутафаккирлар, буюк цивилизацияларга асос соглан донишмандлардан тортиб, жадид боболаримизнинг ёрқин сиймолари тарихий хронологик тарзда акс этирилган. Ҳар бир сиймо ўз даврининг тарихини сўйлаб бераётгандай. Ўзбекистоннинг Совет иттифоқи давридаги оғир аҳволи, машакқатли ҳаётни, турли қатағонлар, ҳалқимизнинг иккинчи жаҳон урушига кўшган ҳиссаси, жасорати ва матонати таъсиричан лавҳалarda маҳобатли санъатнинг энг нодир намуналари сифатida акс этирилган.

Ёдгорлиқда юртимизда янги Ўзбекистоннинг буюк келажаги, учинчи Ренессансга асос солиши, унинг мустаҳкам пойdevorini яратишда тараққиётнинг янги даврини вужудга келтириш сингари буюк сакрашга доир ғоялар сингидилган. Ҳусусан, бунда миллий ва жаҳон давлатчилигининг рамзи, соҳибқирон Амир Темур салтанатининг ифодаси бўлган мовий гумбаз ҳалқимиз ва давлатимизнинг паноҳоҳи, турли изғиринли, бўронли ва тӯғонли ҳолатлардан асрайдиган маҳобатли калқон маъносини англлатади.

Зотан Амир Темур давлатчилиги жаҳон давлатчилигининг нодир ва ноёб ютуғи. У ижтимоий адолат тамоиллари ва инсон ҳақ-хуқуқлари тўла кафолатланган баркамол давлат сифатида ҳамон мавқеини йўқотмаган. Улуғ олим ва давлат арабби, жаҳон астрономия фани тараққиётига буюк ҳисса кўшган Мирзо Улуғбек расадхонасининг рамзий ифодаси сифатida

ердан осмонга кўтарилилган иншоот янги Ўзбекистон тараққиётининг буюк рамзиdir.

Расадхонанинг юлдузлар, бепоён коинот, ой ва қуёш, бошқа сайдерлар оламига уланганинг Ўзбекистон ҳалқи буюк орзуларининг, ўз келажагига катта ишонч билан қараётганинг, бу сергальва дунёда ўз тақдирини ўзи яратишга қодир бўлган катта ақд ва интеллектуал салоҳиятга эга эканлигини кўрсатади.

Мажмууда жаҳон фани, маданияти ва санъатига буюк ҳисса кўшган улуг бобокалонларимиз, умумпланетар жаҳон цивилизацияларига ва бутунлай янги сакраш ҳодисаларига даҳлор аждодларимиз сиймоси акс этирилган. Уларнинг жаҳон фани тараққиётiga кескин бурилиш ясаган, бутун инсоният мулкига айланган нодир илмий қашfiётлari, оламшумул ихтиrolari ўзининг бор маҳобати, салобати, мөхияти ва шукухи билан кўз олдимизда яққол намоён бўлади.

Тинчлик ва бақарорлик, эркинлик ва ҳуррият, эзгулик ва фаровонлик тимсоли бўлган, янги Ўзбекистон осмонида шиддат билан парвоз этаётган афсонавий Хумо қуши тасвири ёдгорликнинг энг юқорисида ўрнатилган. У кумуш қанотларини кенг ёзиб, она Ўзбекистон осмонида, буюк ҳалқимиз боши устида шиддат билан парвоз этмоди.

Ривоятларга кўра, афсонавий Хумо қуши баҳт-саодат, давлат ва тинчлик рамзи. У кимнинг бошига кўнса ё тепадан соҳсолса, бу одам юксак мартағабага, обрў-этиборга, бекиши куч-кудратга эга бўлган. Демак, Хумо қуши янги Ўзбекистон ҳалқи эзгу орзулари ва буюк мақсадлари рӯёбининг ифодаси. У ҳалқимиз саодатли истиқболидан далолат беради.

Мустақиллик ёдгорлиги Она-Ватанимиз, жонакон Ўзбекистонимиз, мард ва жасур, тинчликсевар ва меҳнаткаш, қаҳрамон ҳалқимиз шарафига бунёд этилган буюк обида сифатида қад ростлади. У бутун мазмун-мөхияти билан ҳам шаклу шамойили билан ҳам манфатининг бетимсол суврати, маҳобатли ифодаси соҳибқиро, инсон манфаатларига йўналтирилган янги Ўзбекистон давлатининг рамзига ва миллатнинг қадриятига айланди.

Мустақиллик ёдгорлигининг маҳобатли ўтмишимида буюк келажагимиз ифода этилган жойида “Халқимиз тарихида эзгу из колдириган барча аждодларимиз доимо қалбимизда”, деган ёзув бор. Бу ҳар бир кишининг қалб шиори, виждан амри. Зотан, биз улуғ аждодларимиз руҳи олдида қарздорлик, келажак авлод олдида мажбурият хис-туйғулари билан яшаймиз.

**Нарзулла ЖЎРАЕВ,
сиёсий фанлар доктори, профессор**

SO'Z – PARLAMENT
A'ZOSIGA!

ТИБИЙ КҮРИК ҚАНДАЙ ВА ҚАЧОН ЎТКАЗИЛИШИ КЕРАК?

ҲАР ҚАНДАЙ МАМЛАКАТНИНГ ҚУДРАТИ ИНТЕЛЛЕКТУАЛ САЛОҲИЯТИ БИЛАН БЕЛГИЛАНИШИДА МУҲИМ ҲИКМАТ БОР. ҲАММАМИЗ УЧУН АЗИЗ БЎЛГАН ЮРТИМИЗДА ТАЪЛИМ ВА ТАРБИЯ МАСАЛАСИГА КАТТА ЭЪТИБОР БЕРИЛАЁТГАНИ ЗАМИРИДА УЛУФ, ЭЗГУ МАҚСАДЛАР МУЖАССАМ. БУ БОРАДАГИ ҲАР БИР ЯНГИЛИК ВА ЯХШИЛИКНИ ХАЛҚИМИЗ ЮРАК-ЮРАКДАН СЕЗИБ ТУРГАНИГА АМИНМАН.

ТАЪЛИМДА ИЛГОР ДАВЛАТЛАР ИЛМ-ФАН, ТЕХНИКА СОҲАСИДА, УМУМТАРАҚҚИЁТДА ЕТАКЧИЛИКНИ ҚЎЛГА КИРИТАЁТГАНИ СИР ЭМАС. ШУНИНГ УЧУН ҲАМ ТАЪЛИМ ТИЗИМИНИ КОМПЛЕКС РИВОЖЛАНТИРИШГА, МАЛАКАЛИ КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШ МАҚСАДЛАРИГА КАТТА КУЧ ВА МАБЛАГЛАР ЙўНАЛТИРИЛМОҚДА. МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМ, МАКТАБ ВА ОЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМЛАРИ, ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ МУАССАСАЛАРИ ФАОЛИЯТИДА СИФАТ ЎЗГАРИШЛАРИ РЎЙ БЕРМОҚДА.

Куни кечада Президентимиз бошчилигига ўтказилган йиғлишида мактаб таълимини тубдан ривожлантириш бўйича тизимли чора-тадбирлар белгиланди. Бутунлай янгича гоя ваташаббуслар иллари сурдиди.

Замонавий дунёда интеллектуал ва ижтимоий капитал давлатлар тараққиётидаги тобора мухим ўрин эгалламоқда. Бундай шароитда замонавий сифатли билим беришга асосланган таълимгина мамлакатнинг ракобатбардошлигини кафолатлаб олади. Ушбу жараёнда ностандарт, креатив ва танқидий фикрлаш, юкори интеллектуал салоҳиятига эга мутахассисларга талааб ортади.

Кейинги йилларда педагог ва ўқитувчиликни йиллар давомида ўйлантириб, қийнад келган кўплаб масалалар Президентимизнинг катъий сиёсий иродаси, чекзис ва самимий меҳри билан оқилона ҳал этилди. Педагогларнинг хурмати жойига кўйилди. Ҳам маънан, ҳам хукуқий, ҳам ижтимоий-иқтисодий кўллаб-кувватлаш бўйича тизимлар яратилди. Кечаги мажлисида ҳам яна кўплаб имкониятлар яратиб берилиши қайд этилди.

Бундай янгилик ва яхшиликлардан нафақат ўқитувчилар, балки ҳар бир юртдошинимиз хурсанд, мамнун, десак ҳеч мубалага бўлмайди.

Ўқитувчилик табиатан фидойиликни, доимий масъулиятни тақозо этадиган соҳа. Айнан, барча масалалар боскимча-боскич ҳал этиб берилётган пайтда ҳар бир педагог бурчимизга қанчалик садоқатли бўла оляпмиз, ёш авлод ўрнек ва иброт олиши учун қандай маънавий жасорат кўрсатамиз, деб ўзига савол бераётган бўлса керак, албатта.

Замонавий ўқитувчи қандай бўлиши керак? Бу жуда мухим савол.

Мустақиллик даврида ушбу масала кўплаб олимларнинг, зиёли аҳлининг, ота-оналарнинг дикқат-этибиорида бўлди. Ўқитувчилар учун методик кўлланмалар, дарсларни яратила бошланди, бу соҳада изланишлар, илмий-тадқиқотлар қизғин давом этмоқда.

Глобал ўзгаришлар, фан-техника ва ахборот-коммуникация технологияларининг кун сайнин ривожланишидан педагогик маҳоратни, ўтқир иродани, педагогик-психологик билимларни, ўз фанини чуқур билишини ва юксак тафаккурни, сиёсий саводхонликини, фикрлаш доираси кенг ва мулоҳазалиб бўлишини талаб қиласди.

Ўқитувчи, муаллим, мураббий, умумий қилиб айтганда, педагоглар қандай хислатларга эга бўлиши керак?

Албатта, бу ҳақда кўпчиликнинг ўз фикири, мустақил қараши бор.

Тиббиёт ходими сифатида, фикримизча, у аввало ҳар томонлама соглом инсон бўлиши лозим. Улуг Конфуций "Хоҳласангиз, меҳрибон бўлинг, қўлингиздан келса, доно бўлинг, лекин сиз доимо соглом бўлишингиз шарт", деб айтган экан. Жорий йил 30 апрель куни халқимиз томонидан мәъқулланган янгиланган Конституцияда ҳам

ҳар бир фуқаронинг саломатлиги ҳимоя қилиниши ва таълим олиши ҳақидаги кафолатлар мустаҳкамлаб кўйилди.

Хўш, келажагимиз бунёдкорларига таълим-тарбия бераётган педагогларнинг бугунги саломатлик кўрсаткичлари қандай?

Маълумки, "Таълим тўғрисидаги" Қонуннинг 45-моддасида (давлат таълим мусассасалари ва ташкилотлари учун) педагоглар давлат соғлиқни сақлаш мусассасаларида бепул тиббий кўриқдан ўтиши белгилаб кўйилган.

Соғлиқни сақлаша вазирлигининг 200-бўйруғи асосида ҳар йили ўқитувчи-педагоглар тиббий кўриқдан ўтади. Аммо бир неча йилдан берি тиббий кўриқ рўйхатига киритилган текширувларнинг базилири гуллаб асосда (барча фуқароларга) бажарилган сабабли ўртада зиддият ва тушунмовчиликлар юзага келмоқда эди.

Хурматли Президентимиз ушбу муаммога алоҳида эътибор қаратиб, барча педагоглар тиббий кўриқдан, албатта, бепул ўтишлари лозимлигини белгилаб бердишлар.

Педагонинг саломатлиги унга таъсир кўрсатувчи бир қатор омилларга боғлиқ. Улардан асосийлари бу – ҳаёт тарзи, ташки мухит, қасбий фаолият омиллари таъсирларидан.

Агар бизнинг жисмоний ва руҳий саломатлигимиз асосида ижтимоий фаровонлик турини иnobatga олсан, жисмоний саломатлик руҳий саломатликни белгилashi ва улар биргаликда қасбий саломатликка асос бўлшини кўрамиз.

Педагоглар ижтимоий фаровонлигининг аҳамияти кун сайнин ошиб бориши педагоглар саломатлигини тиклашда янги тиббий-психологик-ижтимоий профилактика йўналишини ривожлантиришини тақозо этмоқда. Педагоглик қасбини хавф гуруҳидаги қасблар таркибига киритиш мумкин.

Узоқ вақт банд бўлишдан ташкири саломатлика салбий таъсир кўрсатувчи омилларга интенсив нутқ юкламиши, руҳий-асбий толикиш, кўриш қобилиятининг эўриқиши, кам ҳаракатлилик, синф ҳоналарида қасаллик қўзғатувчилар миқдори ошиб боришини киритиш мумкин.

Хориждаги ўрганишлар натижасида 54 фоиз педагогларда ортиқа вазн борлиги, 70 фоизида эса таянч-ҳаракат тизимидаги бузилишлар аниқланган. Асаб тизимидаги бузилишлар 10 йиллик педагогларда, 15 йилдан сўнг 40 фоизида, 20 йилдан сўнг эса 50 фоизида аниқланган экан.

Таълим ташкилотлари ходимларини тиббий кўриқдан ўтказишдан мақсад, бир томондан, педагог ходимнинг болалар билан ишлаш имкониятини аниқлаш бўлса, иккичи томондан, педагогдаги қасбий қасаллик ёки умумий қасалликларни бошлангич ҳолатида аниқлаш ва уларнинг ривожланиши кетишига йўл қўйимаслиkdir.

Адлия вазирлигининг жисмоний ва юридик шахсларнинг

Вазирлик хабарига кўра, Мехнат кодексининг 214-моддасида иш берувчи меҳнат шартномаси тузиш чорига дастлабки тарзда ва кейинчалик (иш давомида) вақти-вақти билан тиббий кўриқдан ўтказишни ташкил қилиши шарт бўлган ходимлар рўйхати кўрсатилган хамда тиббий кўриқлардан ўтилиши муносабати билан ходимлар чиқимдор бўлмаслиги белгиланган.

Таҳлилларга кўра, қонунчиликда тиббий кўриқлар қайси маблағлар хисобидан ўтказилиши назарда тутилмаганини оқибатида умумтаълим мактаблари ва мактабгача таълим мусассасаларининг бевосита болаларга таълим ва тарбия бериши билан машгул бўлган педагог ва башқаша ходимлари ўзларининг шахсий маблағлари хисобидан соғлиқни сақлаш мусассасаларидаги тиббий кўриқдан ўтказилаётган маълум бўлди.

Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги Фуқаролар соглигиги сақлаш мусассасалари кўмитаси ўтказган давра сұхбатда айнан ушбу мусассасалар соғлиқни сақлаш ва таълим вазирликлари мутасаддилари иштирокида мухокама килинди.

Соғлиқни сақлаша вазирлигидан олинган маълумотга кўра, республика бўйича мактаблар ва уларнинг филиалларида жами 507321 нафар педагог меҳнат қиласди, Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги маълумотида бу рақам 517573 га teng, маълумот берилган кунга қадар уларнинг 363154 нафари тиббий кўриқдан ўтказилган. 154416 нафари тиббий кўриқдан

ўтмаган. Лекин тиббий кўриқдан ўтган педагогларда қандай мусассасалар аниқланганни, уларни даво-лаш ҳақида етарли маълумот йўқ.

Соғлиқни сақлаш вазирлигиги педагоглар тиббий кўриғи учун жами 16072 млн, ундан мактаб ўқитувчилари учун 13617 млн, тарбиячилар учун 2480 млн ажратилди, деб маълумот берган. Лекин маблағлар манбаси, унинг ишлатилиши ҳолати бўйича ахборот тақдим этилмади.

Шу ўринда ҳақли савол тутилади. Нима учун тиббий кўриқ янги ўкув илии олдидан ўтказилиди? Уни аввалроқ ўтказиб, таътил даврида педагогни согломлаштириш максадга мувофиқ эмасми?..

Масала бўйича яна бир таклиф бермоқчимиз, мактабларимизда ўқитувчи ва ўқувчи, ўқитувчи ва раҳбарият ўртасидаги турли кўринишлардаги зиддиятлар ижтимоий тармоқлар орқали ахоли мухокамасига сабаб бўлмоқда. Бундай салбий ҳолатларнинг олдини олиш учун, албатта, ҳар бир педагог психолого-маслаҳатидан ўтиши лозим, деб хосилаймиз.

Вазирлик-идоралар мутасаддилари, соҳалар мутахассислари, фаолларимиз, ота-оналар юқорида келтирилган мусассасаларда ўз фикр-мулоҳазалари, таклифлари билан ўткоқлашади, деган умиддамиз.

**Мақсада ВОРИСОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик
палатаси депутати,
ЎзҲДП фракцияси аъзоси.**

SANOAT QURILISH BANK

**MUSTAQILLIK BAYRAMINGIZ
MUBORAK BO'LSIN!**

O'zsanoatqurilishbank jamoasi barcha yurtdoshlarimizni
mamlakatimiz mustaqilligining 32-yilligi bilan samimi
muborakbod etadi!

Yurtimiz tinch, osmonimiz musaffo, xalqimiz omon bo'lsin!

НОМИ ҚОРАҚАЛПОҚ

Қорақалпоқ билан ўзбекнинг қалблари кенг,

ЯНГИ ЙУЛ ВА КҮПРИКЛАР
ҚУРИШ, ИНФРАТУЗИЛМАНИ
ХАЛҚАРО АНДОЗАЛАР
ДАРАЖАСИДА РИВОЖЛАНТИРИШ
БОРАСИДА АМАЛГА
ОШИРИЛАЁТГАН КЕНГ
КҮЛАМЛИ ИСЛОХОТЛАР
МИЛЛИОНЛАБ ҚАЛБЛАРНИ
ЯНАДА ЯҚИНЛАШТИРИБ,
ЖИПСЛАШТИРМОҚДА.
БУГУНГИ КУНДА
МАМЛАКАТИМIZНИНГ
БАРЧА ҲУДУДЛАРИДА КАТТА
БУНЁДКОРЛИК ИШЛАРИ ДАВОМ
ЭТТИРИЛМОҚДА. ҚАЙСИ
ЖАБҲАГА ЭЗТИБОР БЕРИБ
ҚАРАМАНГ, РИВОЖЛАНИШ,
ЎСИШ СУРЪАТЛАРИНИ КЎРИШ
МУМКИН. ҚОРАҚАЛПОГИСТОНГА
ЙЎЛИМИЗНИ МЎЙНОҚ ТУМАНИДАН
БОШЛАМОҚЧИМИЗ.

МЎЙНОҚДАН БОШЛАНАДИ

Давлатимиз раҳбари «Маданият – Мўйноқдан бошланади», деган эди. Дарҳақиқат, Мўйноқда қад куттарган замонавий иншоотлар билан боғлар, адабир хиёбони, ҳунармандлар алеяси, музейлар, мусиқа ва санъат мактаблари билан бирга, энг чекка кишлоқларда хам янгилишишлар, бунёдкорлик ишлари авж олган.

Тарихга назар ташхайдиган бўйласк Мўйноқ тумани 1931 йили ташкил этилган. Бир вақтлар катта қисмини дengiz эгаллаган ҳудуд, чўл ва ярим даштилардан иборат. Сўнгги маълумотларга қараганда, туманда 32 мингдан ортиқ аҳоли истиқомат қилади.

Туман аҳолисини сифатли ичимлик суви билан таъминлаши мақсадида 2017 йилда лойиҳа қўймаси 26,4 миллиард сўм бўлган, узунлиги 96,4 км «Қўнғирот – Мўйноқ» магистрал сув кувури ва Қўнғирот туманида куввати суткасига 7,0 минг кубометрга эга бўлган сув тақсимлаш иншоотининг курилиши олиб борилиши натижасида 25 мингдан ортиқ аҳоли марказлашган ҳолда тоза ичимлик суви билан таъминланди.

Мўйноқ аҳолининг тарих зарварларидан муҳрланиб қоладиган катта ўзгаришларнинг яна биря янги аэропортнинг ишга тушиши бўлди. Шунингдек, тумандаги «MUYNAK LDSP» корхонаси томонидан умумий қўймаси 75 миллиард 801 миллион сўмлик қамишдан курилиш материаллари (панел) ишлаб чиқариши ташкил этиш лойиҳаси ишга туширилди. Шу билан бир қаторда 2019 йилда фаолият бошлаган «Мўйноқ минерал тузи» корхонасида 100 дан зиёд иш ўрни яратилган. Бу ерда бир ойда 2000 тоғнадан зиёд туз ишлаб чиқарилади.

Бугунги Мўйноқ кўчларидаги юриб, бошқа шахарга келиб қолгандай ҳис этиди киши ўзини. Шахарнинг бундан 5-6 йил олдинги қиёфаси тубдан ўзгарган. Кенг ва баланд иморатлар, меҳмонхоналар, хизмат кўрсатиш шоҳобачалари, амфитеатр, курант, музейлар, хуллас, барча иншоотлар савлат тўкиб турди. Сайёхлар энг кўп қадам ранжида қиласидаги очик осмон остидаги «Кемалар қабристон» музейида дengиз томон сузомлики бўлиб турган кемалар узоқ тарихдан сўзлаётгандек, унинг мавжли тўлқинларини согиниб, узокларга термилаётгандек, шўр кўмга кўксими босиб, умид билан боқаётгандек, гўё.

Мўйноқ туманида моддий маданий меросининг кўчмаси мулк объектлари миллий рўйхатига жами 12 ва маданий мерос ва зиёрат обьектлари киритилган. Булар: Экология музейи, Орол тархи музейи, Ҳунармандлар алеяси, «Балиқчи уйиз үй музейи, Ҳаким ота, Тоқмак ота ва Ажиниёз бобо мақбаралари. Шунингдек, Орол дengизи, Судочье кўли, Устюрт текислиги, Очик осмон остидаги кемалар музейи, Урга кишилари ва «Оролдаги богим» лойиҳаси асосидаги инновациян боғ шулар жумласиданди.

Тумандаги «Оқ кема» болалар дам олиш ва соғломлаштириш оромгоҳи 2020 йили Президентимизнинг Мўйноқ ҳалқига алоҳида меҳри, қорақалпок заминида улгаяётган ёш авлодларга фамхўрлиги ўлароқ бунёд этилди. «Оқ кема» Марказий Осиёдаги энг яхши оромгоҳлар сафидан жой олган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 11 ноябрдаги «2020 – 2023 йилларда Қорақалпогистон Республикасини комплекс ижтимоий-иктисодий ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида» қарорига асосан Мўйноқ туманинида жами 232 500 милиард 575 миллион сўмлик инвестициялар ўзлаштирилиши хисобидан 73 та лойиҳа амалга оширилиши натижасида 589 та янги иш ўрни яратилди.

Бир пайтлар Орол дengизи ҳажми жиҳатидан дунёда тўртинчи ўринда турган ва ўзининг бой флора ва фаунаси билан машҳур бўлган. Йиллар давомимида сувнинг ҳажми 14 баробар камайди ҳамда дengиз ўз соҳилидан бир неча юз километрга чекинди. Дengизнинг сувсиз қолган майдонида 6,2 миллион гектардан ортиқ кумлива тузи чўлистан пайдо бўлди.

Энди ўзбекни маълумотларга қаратсан.

Мустақиллик йилларида Оролбўйи ҳудудида жами 400 минг гектардан зиёдроқ майдонда яшил қопламалар барпо этилган экан. Ҳурматли Президентимизнинг ташаббуси билан бошланган лойиҳа доирасида 2018 йилдан бошлаб шу кунгача 1 миллион 732 минг гектарлар яқин ер майдонига чўлга чидамили ўсимликлар экилди. Шу тариқа мисли кўрилмаган кенг қамровли ишга асос солинди.

Сўнгги олти йилда Қорақалпогистон Республикаси бўйича 15 трилион сўм инвестиция хисобидан 5 минг 300 дан ортиқ лойиҳа амалга оширилган. Тадбиркорлар сони эса иккиси хисага кўпайди, 46 мингдан зиёд иш ўрни яратилган. Аввалилари саноат соҳаси ривожланиши суст бўлган 6 та туманда ишлаб чиқариши 2-3 баробар ортиб, Қорақалпогистондаги улуши 12 фоизига етган.

Юқорида таъкидланган 6 ҳудуддаги, яъни Беруний туманидаги «Беруний бўғдои кластер» ва «Райхон аппарел», Қораён туманидаги «Қорақалпок цемент» корхонасининг 3-боскичи, Қўнғирот туманидаги «KKRаси кемикал» шунингдек, Нукус шаҳридан «Азимут хотел» корхоналарининг ишга туширилиши натижасида 1000 дан ортиқ иш ўрни яратилмоқда. Улар орқали ишлаб чиқаришига 300 миллиард сўм, экспортга 20 миллион доллар кўшилади.

Қорақалпогистон Республикасини иктисолидий жиҳатдан ривожлантиришнинг устувор йўналишларидан бири – минерал ҳом аҳоли ресурсларини қайта ишлаш саноатини кенгайтириш борасида кенг қўлами ишлар амалга оширилиб, бир қатор йирик ишлаб чиқариш корхоналари ишга туширилди. Саноат корхоналари томонидан 150 дан ортиқ янги турдаги маҳсулотларни ишлаб чиқариш йўлга кўйилди.

Шунингдек, Қорақалпогистонда етук ва олий маълумоти мутахассисларни тайёрлаш борасида олий ойлоҳолар сони 2 баробар кўпайиб, 12 тага етди.

58 МИНГДАН ОРТИҚ ТАЛАБА ТАҲСИЛ ОЛМОҚДА

Қувондик Қодиров, Ажиниёз номидаги Нукус давлат педагогика институти ўшлар масалалари ва маънавий-маърифий ишлар бўйича биринчи проректори:

– Сўнгги йилларда олий таълим соҳасини ривожлантириш мақсадида амалга оширилётган ишлостолар натижасида республикасида фаолият юритаётган давлат ва надавлат олий таълим мутахассислари сони қарийб иккиси ярим баробарга кўпайди. Қорақалпогистон Республикасидаги олий таълим мутахассислари 12 тага этиб, уларга қабул кўрсаткичлари 3,5 марта оширилди. Пировардида, олий таълим камров кўрсаткичлари аввалига 19 фоиздан 46 фоизга ўси. Айни пайтда Қорақалпогистон Республикасидаги олий таълим мутахассислари 58 мингдан ортиқ талаба таҳсил олмокда.

Соҳада амалга оширилётган ишлостолар тўғрисида сўз боргандага, Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Қорақалпогистон Республикасида тадбиркорлик, инновацион технологиялар ва инфратузилмаларни жадал суръатларда ривожлантириш орқали аҳоли фарвонлигини оширишнинг кўшимча чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармонини алоҳида тъкидлаш жоиз.

Фармонга кўра, Қорақалпогистон Республикасида таълим соҳасида кўшимча имкониятлар ва инсон капитали ривожини янги босқичга кўтаришиша шарт-шароити яратиш йўналиши доирасида 2022 – 2023 ўкув ўйли учун Қорақалпогистон Республикасида умумий ўрта, ўта-маҳсус ва профессионал таълим мутахассисларини таомомлаган 500 нафар, кейинги ўкув йиллари учун эса ҳар йили 1 сентябрга қадар 6 500 нафар ўшларнинг вилоятлардаги давлат олий таълим мутахассисларига кўшимча қабул парметрлари асосида таҳсил олмокда.

Бунда, мазкур қабул кўрсаткичлари бўйича ўкишга қабул қилинган талабаларга ахлатиган тадбиркорлик ишларни ярнига оширилмоқда.

Шунингдек, Қорақалпогистон Республикасида доимий яшайдиган ҳамда умумий ўрта, ўрта маҳсус ва профессионал таълим ташкилотарини томомлаган ўшлар учун 2023 – 2024 ўкув йилидаги давлат гранти асосида кўшимча 3 000 та ўрин ажратилди.

Қорақалпогистон Республикасидаги давлат олий таълим мутахассисларини салоҳиятли профессор-ўқитувчилар билан таъминлаш мақсадида 2023 йилдан бошлаб мамлакатимизнинг етакчи олий таълим мутахассисларидаги экология, қишлоқ хўжалиги, ирригация ва куришиш йўналишлари бўйича таянч докторантуруда кадрларни мақсадли тайёрлаш йўлга кўйилди.

Ҳудуддаги нодавлат таълим ташкилотлари ўкув жараёни учун жалб этилган хорижий мутахассислар (ўқитувчилар) Ўзбекистон Республикаси худудида меҳнат фаoliyatiyati амалга ошириш ҳуқуқини берувчи тасдиқномаларни расмийлаштириш ва бериш (узайтириш) учун ундириладиган тўлов, Ўзбекистон Республикасида таълим инсонни олиш учун консулиларни ўзайтирилган тўловларни ажратилди.

Ислоҳотлар билимли ва салоҳиятли, жаҳон стандартларига мос кадрларни тайёрлаш, институт ва университетларни мақсадида таълим инсонни олиш учун консулиларни таълим ташкилотлари йўналишларидан бўлиши зарур.

Янги ўкув йилидан бошлаб, олийгоҳда ўқиётган хотин-қизлар учун, ким тўлашидан қатъи низар, контракт тўлови даромад солигидан озод килинади. Шунингдек, Қорақалпогистонда агро-технологиялар ва мухандислик йўналишларидаги етакчи хорижий олийгоҳларнинг филиаллари ҳамда Нукусда Рақамли технологиялар институти очилади.

«Умуман, биз Қорақалпогистонда олий таълим қарорини келгуси йилнинг ўзида 50 фоизга етказамиз. Бунинг учун, чет элларда ўқиётган ўшларнинг ўқишини юртимиз олийгоҳларига давлат гранти асосида кўчириш амалиётини йўлга кўйимиз», деб таъкидлаган эди Президентимиз.

Таълим соҳасининг асосий таянчи бўлган азизиб мурламалар мос кадрларни тайёрлаш, институт ва университетларни мақсадида таълим инсонни олиш учун консулиларни таълим ташкилотлари йўналишларидан бўлиши зарур.

Ижтимоий химояга мухтоҳ хотин-қизлар учун, ким тўлашидан қатъи низар, контракт тўлови даромад солигидан озод килинади. Шунингдек, Қорақалпогистонда агро-технологиялар ва мухандислик йўналишларидаги етакчи хорижий олийгоҳларнинг филиаллари ҳамда Нукусда Рақамли технологиялар институти очилади.

«Умуман, биз Қорақалпогистонда олий таълим қарорини келгуси йилнинг ўзида 50 фоизга етказамиз. Бунинг учун, чет элларда ўқиётган ўшларнинг ўқишини юртимиз олийгоҳларига давлат гранти асосида кўчириш амалиётини йўлга кўйимиз», деб таъкидлаган эди Президентимиз.

Таълим соҳасининг асосий таянчи бўлган азизиб мурламалар мос кадрларни тайёрлаш, институт ва университетларни мақсадида таълим инсонни олиш учун консулиларни таълим ташкилотлари йўналишларидан бўлиши зарур.

Ижтимоий химояга мухтоҳ хотин-қизларнинг ўқишини юртимиз олийгоҳларига давлат гранти асосида таълим инсонни олиш учун консулиларни таълим ташкилотлари йўналишларидан бўлиши зарур.

Ижтимоий химояга мухтоҳ хотин-қизларнинг ўқишини юртимиз олийгоҳларига давлат гранти асосида таълим инсонни олиш учун консулиларни таълим ташкилотлари йўналишларидан бўлиши зарур.

Инstitutning бюджетдан ташқари маблағлари ҳисобидан 23 миллиард 704 миллион сўм ажратилиб, янгидан 500 ўринли таъмирларни ажратилиб, тўлиқ таъмирланди.

Инstitutning бюджетдан ташқари маблағлари ҳисобидан 23 миллиард 704 миллион сўм ажратилиб, янгидан 500 ўринли таъмирларни ажратилиб, тўлиқ таъмирланди.

ЭЛЛАРИМ БОРДИР

УЗУН ВА САНОҚСИЗ ЙЎЛЛАР БИЛАН ТУТАШИБ КЕТГАН

носи ёнидаги 100 ўринли хамда Элликкала педагогика факультетининг 150 ўринли талабалар турар жойлари таъмиранмоқда.

Шунингдек, давлат-хусусий шериклик асосида 23 миллиард 200 миллион сўмга 400 ўринли янги талабалар турар жойининг курилиш ишлари юкори суръатда амалга оширилмоқда. Талабаларни турар жой билан таъминлашда тадбиркорлик субъектлари билан самарали ҳамкорлик ўрнатилган бўйлиб, бунинг ёркін ифодаси сифатида тадбиркорнинг ўз баландидаги бинони қайта таъмирлаш орқали 400 ўринли ёткоҳона айлантириб, фойдаланишга топшириши режалаштираётганини таъкидлаш ўзи.

Бугунги кунда институттуда ўрнатилган 550 кВт кувватлилиқка эга кўёш панеллари бир кунда 42 014 кВт/соат, ҳар ойда ўртача 126 042 кВт/соат энергия ишлаб чиқариш имкониятига эга бўйлиб, йил мобайнида 1 миллион 512 минг 500 кВт/соат электр энергияси ишлаб чиқариб, йил охирига келиб, институттуда электр энергияси сарфининг 167,2 фоиз тежалишига имконият яратилиди. Бу ўз навбатида 1 миллионд 210 миллион сўм харажатларни иқтисод қилиш имконини беради.

НУКУСЛИК ЁШЛАР ЧЕТ ДАВЛАТЛАРДА ДАСТУРЧИ

ИТ соҳаси буғунгидек шиддат билан ривожланаётган асрда оммалашган ва шу билан бирга сердаромад соҳа ҳисобланади. Янги ихтирова кашфиётлар эса инсонон етуклик сари чорлайди. Ҳозирги даврда замонавий билимларни ёзгалламай турб, мъалум мақсадга эришиб бўлмайди. Бу борада аҳборот технологияларини, дастурлаш ҳамда IT соҳаси бўйича чуқур билимга эга бўйлиб, янги лойиҳа ва ишланмалар устида ишлаш, уларни юрт фаровонлиги йўлида ва мамлакат ривожланиши учун татбиқ этиш жуда муҳимдайди.

Ўз соҳаси бўйича хориждаги нуғузли ташкилотларда ишлайдиган ҳамюрларимизнинг тажрибаси ва фаолияти биз учун жуда муҳим. Ана шундай ёшлардан бирни нукуслик Бекназар Абдикамалов ҳозирги пайтада АҚШдаги Amazon компаниясида дастурчи-муҳандис бўйлиб ишлаб келимади.

Бекназар Абдикамалов 1993 йили Нукус шаҳрида туғилган. Тошкент аҳборот технологиялариуниверситетидаги ўқишнинг биринчи семестрини тутагиб, 18 ёшида Жанубий Кореяга ўқишига кетади.

Мактабимиз биринчи марта интернега уланганида мен умуман шоқка тушганиман. Унинг тезлиги, бир маълумотни дүнёнинг нариги бурчагига катта тезлиқда етиб бориши жуда ҳайрон қолдирган. 6-7-синфдагимда аниқ дастурчи бўлишимни билардим. Шунинг учун ўзимга менторларни топиб, улар билан электрон почта орқали гаплашардим, – дейди Бекназар Абдикамалов. – Менинг биринчи менторларим Атабек Муртазаев (Австралиядаги нукуслик дастурчи), Азиз Муртазаев (Facebook сабиқ дастурчиси) ва Саламат Аvezov (Полиграфист дастурчи) лар эди. Улар менга кўнгактада олмасди. Лекин, оддийгина почта орқали улардан кўпроқ маълумот олишга харатат килардим. Дадамнинг иш компютери бор, аммо интернети йўқ эди. Компьютер устахонасига бориб ишлардим. Эвазига эса бир соат интернетдан фойдаланишга рухсат олардим. Шу вакт ичда менторларим билан мулоқот килиб, керакли дарсларни флешкамга юклардим. Уйга бориб видеоларни қайта-қайта кўрганман. Шу тарпида дастурлаши ўргандим. **Менинг фикримча, ресурсларнинг чекланганлиги унчалик ёмон ҳолатмас. Озигина имкониятдан ҳам максимал даражада фойдаланса бўлади.**

Таъкидлаш керак, дунё мамлакатлари тажрибасида илмий-тадқиқотлар, IT технологиялар, стартап foялар, компютер саводхонлигига жуда катта эътибор берилмоқда. Қорақалпогистонлик дастурлики йигит Бекназар Абдикамалов ҳам ўз юритидан узоқ масофада ўз касбининг етук мутахассиси сифатида қадрланади.

– Лицейда ўқиб юрганимда хорижда ўқиман деган яқиний қарорга келдим. Тошкент аҳборот технологиялариуниверситетидаги бирга Жанубий Кореядаги олийгоҳга ҳам ҳужжат топширдим. Лекин, буни ўйдагиларга айтмадим. Ичимда Кореядан жавоб кутардим. Уердан ҳам ижобий жавоб келди. Унда ҳам ўйдагиларга айтмадим. Виза билет ва бошقا ҳужжатларни тўғрилаганимдан кейингина уларга айтдим, – дейди Бекназар Абдикамалов.

Бекназар ўз орзусига етди. Ўз меҳнати, ўзининг қатъиятли туфайли бутун дунёга машҳур компанияда фаолият юртмоқда. Инсон олдига нима мақсад қилса ва ҳаракат қилса, албат-

та унга эришади. Етук мутахассис ҳисобланган қорақалпогистонлик Бекназар Абдикамалов ва Азиз Муртазаевлар Жанубий Кореялик ҳамкори Жастин Ким билан ҳамкорлиқда Ami руҳий саломатлик бўйича стартап лойиҳасини ишга тушириш учун Meta (Facebook) грантини қўлга кириди. Инвестициялар ҳажми эса 3 миллион долларни ташкил этади.

Қайд этилишича, лойиҳа руҳий саломатлик хизматини янада куляйроқ қилиш учун онлайн маслаҳат сеансларини ўз ичига олади. Бу Осиё мамлакатларидаги бизнэс ёгаларига ўз ходимларининг руҳий саломатлигини яхшилаш имконини беради.

Стартап асосчилари таъкидлашича, бундай платформани яратиши foяси пандемиядан кейин пайдо бўлган. Негаки, Жаҳон соғиқни саклаш ташкилотининг 2022 йил март оидаги ҳисоботига кўра, пандемиядан сўнг бутун дунё бўйлаб депрессия, тушкунлик даражаси 25 foизга ошган экан.

Осиёнинг улкан стартап марказлари Сингапур ва Жакартадан ташкиари, Ami стартапни бутун Осиё бўйлаб кенгайтириш, бу орқали компанияларга руҳий саломатлик платформаси ёрдамида юкори малакали мутахассисларни жалб қилиш имкониятини яратиши режалаштирилган. Лойиҳа асосчилари жамиятда руҳий саломатлик аҳамияти ҳақидаги билимларни ошириши ўзлари учун олий максад, деб билишиади.

ҚОРАҚАЛПОҚ ҚОВУНЛАРИНИНГ МАЗАСИ ОҒЗИНГИЗДА ҚОЛАДИ

Болалик пайтимизда бобомиз эккан қовунларни еб, қўллармиз ширадан ётишиб қолишини ҳалигача яхши эслаймиз. У қовунларнинг мазаси оғзимизда қолган.

Ота-боболаримиз аввал замондан қовунчиликни селекция қилиб боришиган. Сабаби, биз яшаб келаётган она заминда қовун экиш учун куляй шароит бўлган. Вактида Амударё сувлари лойиқаланиб оқарди. Лойиҳа сувнинг таркибида эса айнан қовун етишириш учун зарур элементлар бор. Ана шу элементлар қовуннинг ширали, мазали ва жуда хушбуғ бўлишида асос яратган. Қовунларни кетма-кетлика экиш учун мавсумий навлари бўлган. Масалан, энг дастлаб замча пишган. Бу энди адабий тилда “ҳандалак” деб номланади.

Бундан ташкиари, бизда “Карнак” навли қовун бор. Ҳажми ҳандалакдек бўллади. У ҳам мазали, “Тарлама” деб номланган қовунимиз бор. Кесган пайтингда тариллаб кетиши учун унинг номини “Тарлама” деб аташган. Мағизи қаттиқроқ, ғичратиб ейилган. Яна бир ажойиб қовун – “Жиҳда япрок” қовуни. Унинг турийиданнинг япрогига ўхшаган. Бу ҳам жуда ширали қовун. Қишида сакланадаган қовунлардан “Бишак” бор. “Бишак” дегани шаксиз, мазасига шак-шубҳа йўқ дегани. Бу қовун жаҳонга кўргазмаларига олиб чиқилган дунёга машҳур қовуннинг бори.

Қиши ойларида ейдиган, кеч пишадиган “Тириш” навли қовун бор. Уни қишида ейишади. Тўри тиришиб қолганлиги учун ҳам “Тириш” деб номлаган. Бу сувни кам талаб қиласди. Шунингдек, “Олаҳамма”, “Гулаби”, “Андиҳон” нави қовунлар хам бор.

Беруний туманингда “Шаббоз” маҳалласи азалдан ўзининг қовунлари билан машҳур. Шу боис кўпчилик “Шаббоз”ни яхши билишиади. “Минг эшитгандан бир кўрган афзал” деганингда, қорақалпокнинг қовунларини бир еб кўрган киши, яна қайтиб келиши аниқ. Самарқанднинг нони ширин бўлса, қорақалпокнинг қовуни мазали. Шукр, кейинги йилларда Қорақалпогистонда қовун етишириш қайта жонланди.

ҚОРАҚАЛПОҚНИНГ АЛПОМИШ ВА БАРЧИНОЙЛАРИ

Қорақалпогистонда ширали қовун, жуғари куртук, беш бармоқ еб камолга келган ўш авлод бакувват, жисмонан кучли бўлишиади. Буни биз спортчиларимизнинг ютуқларидан ҳам кўришимиз мумкин. Бунга мисол, спортчиларимиз жаҳон чемпионатларида 39 та, Осиё чемпионатларида эса 91 та ва ўзбекистон чемпионатида 1235 та медалин кўлга кириди.

Шерзод Мамутов 2023 йил 20-22-январь кунлари Перу мамлакати Лима шаҳрида қилибозлик бўйича ўтказилган жаҳон кубогида биринчи, Тошкент шаҳрида 14-16-апрель кунлари ўтказилган бадиий гимнастика бўйича жаҳон кубоги Шахзода Ибронимова иккичи, Тунис шаҳрида қилибозлик бўйича жаҳон кубоги мусобакасида Ислам Абдазов жамоаий

бираинчи, 3-5 февраль кунлари Болгарияда ўтказилган жаҳон кубогида жамоавий биринчи ўринин эгаллашган. Жорий йил Грузия давлатида қилибозлик бўйича жаҳон кубогида Дильтоза Уснатдинова учинчи ўрин, Болгария давлатида ўтказилган жаҳон чемпионатида Наргиза Жақсыбаева учинчи ўринин эгаллашга муваффақ бўлди. Бундай натижалар жуда кўп, умиди спортичлар рўйхати узун.

Қорақалпогистонда келажак авлод учун зарур шароитлар яратиш бўйича ютуқлар катта, режа ва вазифалар аниқ. Кейинги йилларда боғчалар қамрови 28 фоиздан 81 фоизга, уларнинг сони эса 317 тадан 1 минг 600 тага кўпайди.

172 да мактаб мукаммал таъмирланиб, 104 та мактабда қўшимча бинолар барпо этилганинг хисобига 118 мингта янги ўқувчи ўрни яратилиди.

Якин келажакда Қорақалпогистонда 160 та янги боғча қурилиб, таъмирланади, 2 мингта хусусий боғча ташкил қилинади. Келгуси етийилда қўшимча 100 минг янги ўқувчи ўрни яратилиди. Бунда 30 та янги мактаб ва 150 та мактаб учун қўшимча бино қурилиб, 350 таси таъмирланади.

Ихтисослашган мактаблар сони 2 карра оширилиб, 32 тага етказилади. Натижада Қорақалпогистондаги мактабларда 30-35 нафардан ортиқ борла ўқидиган синфлар умуман бўлмайди.

Бугунги кунда барча шаҳар ва туманларда жами 21 мингдан ортиқ ўй-жойларда 350 миллиард сўмлик қурилиш-таъмирлаш ишлари олиб борилётган бўлса, шунингдек, 452 маҳалланинг ҳар бирига бевосита 500 миллион сўмдан кўшишмача маблаб ажратилмоқда.

Шунингдек, кадастри, 47 мингта турар жой ва кўчмас мулклар бўйича тегишли жуҗжатлар ишлаб берилади. Шу билан бирга, жорий йил 4 мингта турар жой қурилиб, 4 мингта шахсий тартибдаги турар жой қуришга 4 сотихдан ер участкалари ажратиб берилади.

“БЕЛТАЙ”ДА ЯНГИ ҲАЁТ БОШЛАНГАН

Қорақалпогистоннинг энг чекка худудларининг бири Тахтакўпир тумани Нукус шаҳридан 100 км дан ортиқ масофада жойлашган. Туман драйвери чорвачилик ва деҳқончиликка ихтисола-шашган. Бугун ушбу худудда бир қатор ижтимоий обьектлар қадр ростлаган. Биз Мўйноқдан бошланган йўлимизни Қозигистон билан чегарадош худудда тўхтатмоқчимиз.

Бугун овулда янги ҳаёт бошланди. Энг долзар мурош бўлган сув етиб келди. Туман марказидан 40 километр узоқда жойлашган худуддаги қуриш ва ободонлаштириш, томорқа ерларда деҳқончилик ишлари қизғин паллага кирган. Экин майдонларини ўзлаштириш ва аҳоли бандлиги таъминлаш борасидаги ижобий ишларни кўриш мумкин. Неча йиллардан бўён каровсиз қолиб кетган овулнинг бугунги қиёғасини кўриб кўзинг қувонади.

Давлатимиз раҳбари топшириғига биноан Тахтакўпир тумани «Белтаў» овул фуқаролар йиғинида юқори технологияли ирригация тизими бунёд этилди. Оролбўйи худудида қишлоқ хўжалиги лойиҳаси учун мутахассислар, қуриш ва қишлоқ ҳўжалиги техникалари жалб қилинди.

Қорақалпогистон Республикаси Вазирлар Кенгашининг 2022 йил 23 ноябрдаги байёнига асосан «Белтаў» овул фуқаролар йиғини худуддаги кам таъминланган, эҳтиёжманд, ижтимоий ҳимояга мухтоз оилаларни кўллаб-куватлаш, худуд аҳолисининг яшаш шароитини янада яхшилаш, томорқа ер майдонларидан самарали фойдаланишини таъминлашга кўмаклашиб, худудда чорва ҳамда деҳқончиликни ривожлантириш мақсадида ер ости артезиан кукулларни куриш ишлари ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлигининг махсус мухандислик қурилиши бошқармаси томонидан беғараз амалга ошириди.

Ҳақиқатан ҳам, «Белтаў» овул фуқаролар йиғинида ҳаёт яхши томонга ўзгаралганиги боис, аҳоли бугунги кундан жуда мамнун. Махалла-да истиқомат қўйувчи аҳоли хунармандилик, касаначилик, томорқадан самарали фойдаланиши натижасидан ривожланнишга ўз бурган. Худуддаги мана шундай ўзгариш ва янгиланишлардан завъланган овул аҳолиси инсон қадри улуғланётганидан жуда баҳтиёр. Тахтакўпирнинг барча худудида қурилиши ва ободонлаштири

ИНСОН

роф Рашидович Рашидовга иккинчи марта Социалистик Мехнат Каҳрамони унвони берилди. Биз, барча муҳаррирлар йиғилишиб, Шароф Рашидовни юксак унвон билан муборакбод этигани Марказқўмга борганимиз. Эсдали учун суратга тушаётганда журналистлардан кимдир "Шароф Рашидович, кечасиз газетачиларнинг даргохига ташриф буюрдингиз-у, Олий унвонга сазавор бўлдингиз, энди ўзингиз ишлаган она даргохингизга тез-тез бориб туринг", – деб хазиллашди...

Жумҳуриятимиз пойтактига кўркамлик, салобат баҳш этиб турган 16 қаватида ана шу "Редакцион кропус"нинг бунёдкори ҳам Шароф Рашидов дессан хато бўлмас. Тошкент метроси-чи, унинг қурилишига марказдагилар "Тошкента метро куриб бўлмайди", деб каршилик қилишди. Аммо Шароф Рашидовнинг қатъиятлиги, ўз жумҳурияти, эл-юрти иши учун жонкуярлиги туфайли мазкур ер ости кошонаси тез фурсатда барпо этилди. Ёдимда, метро қурилиши бошлангандан кейин Марказқўм бюросининг йиғилишларида қурилишнинг бориши, сифати, ҳар бир бекатнинг қачон тутгалланиши, ишга тушши муддати Шароф Рашидовнинг назоратида эди. У кўпинча биро йиғилишларида қурилиш бошлигига: "Сиз тезроқ бунёд этинг, мен сизнинг ёрдамчингиз бўламан, истаган вақтингизда хузурумга келинг. Сизга эшигни ҳамиша очиқ", дерди. "Редакцион корпус", Тошкентметрополитени, "Халқлар дўстлиги" саройи, Тошкент цирки, Киночилар уйи, "Пахтакор" стадиони, Ҳамза театри, умуман, Тошкентдек азим шаҳарнинг қайта бунёд этилиши ва вилоятларда олиб борилган улкан қурилишлар ўзбек халқининг ажойиб фарзанди, оташқалб инсон Шароф Рашидов номи билан боғлиқ. Буни бугун жумҳурият билади. Шу боисдан ҳамиша ҳурмат билан эслашади.

Шароф Рашидов ўз фаолиятида матбуотининг кучига, қудратига таянарди. Кўпинча: "Ўйлаб кўринг, биз бирор вилоятда ёки жумҳуриятимизда йиғин ўтказсак, боринг, минг киши қатнашсин. Аммо матбуотдаги чиқишини эса юз минглаб одамлар ўқиди", дерди. Шу боисдан, вилоятлarda бўлганда ҳам маҳаллий газеталарнинг муҳаррирлари билан учрашишин унутмасди. Уларни жуда яхши биларди. Ҳатто жумҳурият газеталарининг вилоятлардаги мухбирларига ҳам баъзан топшириқ берганлигининг гувоҳиман.

ФАХРИЙ МУҲАРРИР

1978 йил июнь ойида "Совет Ўзбекистони" газетасининг 50 йиллиги нишонланди. Унга қардош жумҳуриятлардан меҳмонлар, газеталарнинг муҳаррирлари ташриф буюришиди. Марказқўм, шахсан Шароф Рашидов бу муборак байрамни нишонлашга катта ётибор бердилар. Ёдимда, ўнсанда газетанинг собиқ муҳаррирларига эсадлик учун алоҳида хужжат тайёрлагандик. Шароф Рашидовга ҳам. Хужжатда шундай деб ёзилган эди:

ЕТИМНИНГ ТЎЙИ

Сўққа бош бўлганим учун кўпинча ишхонамда қолиб кетардим. Таҳририят хоналаридан бири менинг тунаб қоладиган иккинчи уйим эди. Муҳарриримиз Шароф Рашидовнинг менга жони ачишини билардим. Буни мен бўлимимиздаги одамлардан, бўлим бошлиғимизнинг муносабатларидан билиб юрардим.

– Ука, сизни уйлантиримоқчимиз, деб қолдилар бир куни Шароф ака. – Ҳа, шунақа ўйлантириб қўямиз.

Мен нима дейишимиш билмай, ҳол-аҳволимни айтиб солдим.

– Отамни кўрмаганман. Онамдан укам тўрт, мен олти ёшимизда адашиб қолганимиз. Шундан кейин болалар уйида тарбияландим. Укам ҳали топилганича йўқ. Онамни яқинда топдим. Уйланиш учун эса ақча керак. Умрим болалар уйида, армия хизматида ўтди. Уйланиш хаёлимда ҳам йўқ...

Шунда мен муҳарриримиз Шароф ака билан туғишиган акам билан, отам билан гаплашгандай бўлдим. Ёлғиз кишига бир оғиз ширин сўз нақадар азизлиги жуда билинкаркан...

Тўй тараддути бошланиб кетди. Болалар уйида бирга тарбияланган марҳум бастакор Абдураҳим Муҳамедовнинг синглисими келин қўлмоқчи бўлдим. "Ленин учкунни" газетасининг муҳаррири (болалар уйида бирга бўлганимиз) Ҳаҳонгирор "менинг янги костюмимни киясан", деди. Домла Шайхзода ошнинг ёғини кўтарадиган бўлди. Қўй, дастурхон безагини муҳарриримиз Шароф ака ўз зиммасига олди.

Уйланишим ҳақидаги Шароф ака билан сұхбат 1949 йил 5 ноябрь эди. Тўйимиз эса 29 ноябрь куни зўр тантана билан ўтди. Ҳа, мана шундай инсонлардан давлат арбоблари етишиб чиқар экан. Ўзи учун эмас, ўзгалар учун, жамият учун, ҳалқ учун яшаган Шароф Рашидов ана шундай беғубор, ҳалқпарвар инсон эди. Унинг руҳи биз билан ҳақиқат дунёсида машъал бўлиб нур сочиб туради. Ҳақиқат бор, деб мана шунга айтиладилар. Ҳар гал таҳририятга келганимда ўша кўмир билан иситиладиган печкали хона ва муҳаррир қабулхонасини хаёлан зиёрат қиласман. Кўз олдимда Шароф ака оталик меҳри билан жилмайиб:

– Аҳволини қалай, деб сўрайтгандек бўлади.

– Рахмат, Шароф ота. Ҳудога шукр. Саккиз фарзандим, 26 неварам бор, сизга минг минг раҳмат, дейман...

Рахматилла ИСҲОҚОВ,
"Қизил Ўзбекистон" (ҳозирги "Ўзбекистон овози")
газетасининг собиқ ходими.
23 июнь, 1992 йил.

"Ушбу ҳужжатни кўрсатувчи Шароф Рашидович Рашидов "Совет Ўзбекистони" газетасининг фахрий муҳаррири ҳисобланади".

Муҳаррирнинг имзоси
1978 йил 21 июнь.

Шароф акани юбилейга таклиф этиб, ана шу ҳужжатни олиб ҳузурига бордим.

– Ҳужжатга кўй қўймабсиз-ку, деди Шароф ака кулимираб.

Ҳақиқатан ҳам имзо кўйилмаган эди. Мен имзо чекишига истихола қиласман. Кейин Шароф ака ҳужжатни менга бериб: "Имзо чекинг", деди. Ёнимдан ручкамни олиб кўймоқчи бўлгандим, "Мана бу сиёҳда кўйинг", деб ўзининг кўк сиёҳли ручкасини тутқазди. Мен ўзимда йўқ ҳаякон ва эҳтиром билан ўша ҳужжатга кўй кўйдим.

Кейин Шароф Рашидов газетанинг юбилейи ҳақида батафсил сўраб, қилинадиган ишларнинг ҳаммасини суриштириди. Биз юбилейни аслида бирорта театра тутқазмоқчи эдик, бўлнимлар билан келишиб ҳам олгандиник, аммо Шароф ака юбилейни Марказқўмнинг мажлислар залида ўтказамиз, деб қолди. Кейин қардош жумҳуриятлардан келган

мехмонларни Бухоро, Самарқанд, Хоразмга олиб боришини маслаҳат берди. "Шахсан самолётим ўша кунлари сизларнинг ихтиёрингизда бўлди. Маъсул кишиларга айтиб қўяман", деди Шароф ака. Унинг ҳузуридан бошим кўкларга етиб ҳурсанд бўлиб чиқканман. Ўнданда "Совет Ўзбекистони"нинг 50 йиллиги жумҳуриятимизда катта байрамдек нишонланган. Юбилейда Шароф Рашидовнинг ўзи, барча бюро аъзолари бошдан-оёқ иштирок этишиди.

АРМОН

Шароф Рашидов ўз хизмат бурчини ўтаб турганида бандаликни бажо келтирди. Унинг ҳаётни фақат меҳнат ва меҳнат билан ўтди. На роҳатни, на майиштани биларди. Булок сувидек мусаффо қалб эгаси эди. Ифво, фиқсу-фасод шу дараражага бориб етди, ҳатто уни пораҳўрликда айбламоқчи бўлишиди. Бу ўта фаламислик, ўнга тұхмат эди. Мотам мазросимида унинг тобути устида иратрати сўзлар айтишиб-иу бироз вакт ўтиши билан уни ёмон отлиқча чиқаришиди. Қабридан олиб

бошқа жойга дағн этишиди. Ахир, бу қандай кўргилик, қандай маъшум инсоғизлик бўлди. Эскичасига ҳам, янгичасига ҳам гуноҳку бу? Ахир биз мусулмон фарзандларимиз-ку?! Қадимги Мисрда фиръавнлар даврида ўлган кишини ёмонлаган одам катл этилган. Исломда бўлса, марҳумни ёмонлаш гуноҳ ҳисобланади. Одатда вафот этган кишини қабрга қўйишгандан кейин:

– Ҳалоиник, фалончи қанақа одам эди, деб сўрашади.

– Яхши одам эди, дейди келганлар. Шу билан Қўръон тиловат этиладио, одамлар "Жойинг жаннатда бўлсин...", деб тарқалади.

Шароф Рашидовнинг вафотидан сўнг, уни ёмон отлиқча чиқаргандар ўз оёғи билан жазосини топиб кетди. Эскичасига айтиганда, ароҳа урди уларни. Ўзлари шарманда-ю шармисор бўлишиди.

Аммо бизни бир нарса ҳайратга солади: биз шарқона итоатгўйлик, бўйсуншилик, баъзан лоқайдлик тифайли шу кўйга тушип қолмадикман! Тўғрисини, рост гапни айтсак катталарнинг оғизга қараб туриб иш тутдик. Фалончи ёмон одам деса, ҳа ёмон деб кўр-кўронга қўй кўтардик. Яхши деса бара-варига чапак чалдик. Ёки лоқайд бўлиб тураревдик. Ўзбек халқининг ажойиб фарзандлари... ни "халқ душмани"га чиқаригандан ҳам шундай бўлди. Ажойиб адилларимиз Сибирь сургунларида, авахталарда оламдан кўз ўмид кетидлар. Ўш, савол түғилди: бунга ким айборд? Кўр-кўронга итоатгўйлик, чапак, лоқайдлик!

Ўзбек халқининг ажойиб фарзанди Шароф Рашидовга ҳам нисбатан шундай қилишибди. Жумҳуриятимизнинг собиқ раҳмати, улар атрофидаги лагонбандорлар уни ёмон отлиқча чиқаришиди. Ўнга йўқ ердаги айбларни қўйишиди. Ҳақ гап шуки, ўшанда: "ҳой, одамлар, мусулмонлар нима қиласман", дейдиган одам топилмади.

Жумҳуриятимиз мустақил тараққиёт йўлига кирди. Халқимизнинг орзу-умидлари ушади. Раҳматилла Шароф Рашидов ҳам ана шундай эзгу кунларнинг келишини орзу қиласман эди. Ҳеч ёдимдан чиқмайди. Бир куни сұхбат чоғида гап кетганда Шароф ака: "Қани энди шу олтинларнинг ҳаммаси ўзимизга қолса..." деган эди. У Ўзбекистоннинг ҳақиқий мустақиллигини жуда-жуда орзу қиласман. Лекин, ўша вақтда бундай масалани қўйиш матлақо мүмкин эмасди.

Ҳа, ҳаёт шундай... боқий, ўткинчи. Кечаги хурматли зот, амалдан тушиб, кичкина одамга айланаб қолади. Ўткинчи дунё конунияти ана шундай. Бу ўринда ватандошимиз улуғ Абу Али ибн Синонинг бир рубайиси мазмунини келтириб мақолага якун ясамоқчиман:

"Мен ким бул дунёни кўрдим ва олам ахволига назар ташладим, унда ҳайронликдан кафтини ияғига тираб, пушаймонлик бармоғини тишлаб тургувчидан бошқани учратмадим".

Мақсад ҚОРИЕВ
1992 йил 13 май.

ҚУТЛОВ

ХОРАЗМ ВИЛОЯТИ МАДАНИЙ МЕРОС БОШҚАРМАСИ ЖАМОАСИ

юртимизнинг меҳнатсевар ва фидойи ҳалқини давлатимиз
 Мустақиллигининг 32 йиллик байрами билан муборакбод этади.
 Сиз, азизларга мустаҳкам соғлиқ, яхши қайфият, оилавий
 баҳт тилайди.

32-YIL JILOSI

8 МИЛЛИАРД – БУ ЕР ШАРИДА ИСТИҚОМАТ ҚИЛУВЧИ АҲОЛИ СОНИ. БИЗ УЧУН ИККИТА СҮЗ БИЛАН ОСОНГИНА АЙТИЛАДИГАН РАҶАМ ОРТИДА ШУНЧА ТАҚДИР, ШУНЧА ОРЗУ-МАҚСАДЛАР ВА ТАБИЙКИ, ХУДДИ ШУНЧА ЭҲТИЁЖЛАР МАЖМУАСИ ЖАМЛАНГАН. КУРРАИ ЗАМИННИНГ ҚАРИЙБ 450 МИНГ КВАДРАТ КИЛОМЕТР МАЙДОНИНИ ӘГАЛЛАГАН ЮРТИМИЗДА ЭСА УЛАРНИНГ 40 МИЛЛИОНГА ЯҚИНИ ИСТИҚОМАТ ҚИЛАДИ.

ДЕМАК, ИСТАКЛАРИМИЗ, МОДДИЙ ВА МАЊНАВИЙ ЗАРУРАТИМИЗ ҲАМ ШУНГА ЯРАША. БУГУН ЎЗБЕКИСТОН ҚАНЧАЛАР ЖАҲОНГА ЮЗ ТУТАЁТГАН БЎЛСА, УНИНГ АҲОЛИСИ ҲАМ ШУ ҚАДАР ФАРОВОН ЯШАШГА ИНТИЛМОҚДА.

АЙНИҚСА, ЭЛ ИЧИДА ЮРГАН ОДАМЛАР БИЛАН СУҲБАТЛАШАР ЭКАНСИЗ, НИЯТЛАР ИЖОБАТИ, БОШЛАНГАН ХАЙРЛИ ИШЛАРНИНГ САМАРАСИГА ГУВОҲ БЎЛАСИЗ, МУАММОЛАРНИ ЕНГИБ ЎТА ОЛАДИГАН МУСТАҚИЛ ОДАМЛАР САФИ КЕНГАЙИШИГА, ЯХШИЛИКЛАРГА ҚАТТИҚ ИШОНАСИЗ.

ОДАМ

Садоқат МИРЗАЕВА,
“ART HOUSE SADOSH” МЧЖ
раҳбари, Ўзбекистон ҲДП
аъзоси:

АЁЛЛАР БАХТЛИ БЎЛИШИНИ ИСТАЙМАН

— 5 йил олдин мактаб ўқитувчи, тўғриси, содагина қишлоқ аёли эдим. Давлатимиз берган шароит ҳамда тадбиркорликни кўллаб-кувватлаш йўналишидаги ислоҳотлар сабаб ўзимни шу соҳада синаб кўришга аҳд қилдим. Қарорим тўғри бўлган экан. Ҳозирги кунда катта бир компаниянинг раҳбари, юзлаб шогирдларнинг устозига айландим. Ўзим каби юзлаб хотин-қизларнинг бандлигини таъминлашга эришдим. Мана шу мен учун ҳақиқий баҳт бўлди.

Айни пайтда Фарғона давлат университетида магистратура йўналишининг 2-босқичида таҳсил оляпман. Бу ҳам хотин-қизларга бўлган имконият намунаси саналади. 2016 йилдан бўён барча турдаги болалар учун экологик тоза замонавий ҳамда миллий услубдаги кўғирчоқ ва ўйинчоқлар ясада келяпман. Фаолитимизни кенгайтирган тарзда аёллар учун миллий маҳсулотлар ҳам ишлаб чиқаряпмиз.

Вилоятимиз аёллари қўли билан тайёрланётган миллий маҳсулотлар нафакат юртимиз, хорижда ҳам сотиляётгани эса ўзбек борнининг оммалашувига бироз бўлса-да ҳисса кўшади, деб ўйлайман. Айни пайтда Россия, Қирғизистон, Тожикистон, Туркия, Япония каби давлатларга буютма асосида турли кийим-кечак ва кўғирчоқлар етказиб берилмоқда. Яна бир янгилигимиз эса ҳалқаро онлайн платформа орқали кўғирчоқ ва ўйинчоқларни турли давлатларга сотишга эришамиз.

Биринчи қатнашган беллашувим 2019 йилдаги “Ташаббус” кўрик-тандлови бўлган эди. Кейинчалик “Йилнинг энг яхши тадбиркор аёли” номига ва “Фаол тадбиркор” кўкрак нишонига муносиб кўрилдим. Бу йил эса хурсандчилигим кўшалок бўлди. Давлатимиз томонидан “Шуҳрат” медалига эришган бўлсам, Марказий Осиё ҳунарманд аёллари рақамли каталогидан ҳам жой олдим.

Асосий мақсадим ўзбек хунармандчилигини сақлаб қолиш ҳамда ривожлантиришдан иборат. **Камбағалликни қисқартириш ва жамиятида аёллар қадр-кимматининг ошишига ўз ҳиссамни кўшсам умрим бехуда ўтмаётган, деб хисоблайман.**

Давлатимиз раҳбари 2022 йил март ойида ўтказилган сессияда айтиган сўзлари ҳаётӣ позициямининг марказида туради. Яъни, қайсики оиласа аёл билимли, илми, хунарли ва албатта баҳти бўлса, ана шу жамият равнаж топиши таъкидланган эди. Опа-сингилларимизнинг баҳти бўлишига ҳисса қўшишни бурчим ҳам, деб биламан.

КОРОВУЛБОЗОР – БАХТ МАНЗИЛИМ

Гулнора НАРЗИЕВА,
Қоровулбозор тумани
“Бўзчи” МФЙ раиси,
туман Кенгашидаги
Ўзбекистон ҲДП гурухи
аъзоси:

— Бундан 63 йил олдин Вобкент туманида туғилганман. Ўша даврдаги ҳамма қишлоқ қизлари қатори оддий мактабда ўқидим ва оддий

нарсалар ҳақида орзу қилдим. Аёл киши учун энг яхши касб ўқитувчилик, деган қарашлар билан улғайдик. Йўқ, нолимайман. Ўз ишимни яхши кўраман. Болаларга дарс бериш, уларнинг униб-ўсаётганини кўриш ҳаётимнинг мазмунига айланди.

Москва педагогика институтини тамомлагач, турмушга чиқдим. Ўтган асрнинг 86-йилда тақдир тақосози билан Қоровулбозорга келиб колдик. Чунки ўшанда туман янги ташкил топган ва чўллар ўзлаштирилаётган давр эди. 50-60 километр масофага қатнаб, болаларга дарс бердик. У пайтда бугунги шароит, техникалар қаерда дейсиз. Кейинчалик, яъни 1990 йилда янги мактаб курилиб, ўша ерга кўчиб ўтдик. Шароитлар яхшиланди, масофалар қисқарди. 1994 йилдан 2013 йилга қадар ўша мактабда директор бўлиб фаолият олиб бордим. Ўқувчилар ўз болаларимдек, ота-оналар эса оила аъзоларимдек бўлиб қолган. Бугун уларнинг ўзлари бобо ба буви бўлиб, фарзандлар ардоғига яшапти.

Инсон оила ташвишлари, фарзандлар тарбияси кетидан югар-югар килиб, умр ўтиб кетганини сезмай ҳам қолар экан. Каега ризқим кўшилган бўлса, ўша ерда ишладим. Умримнинг 30 йилдан кўпроқ қисми маориф соҳаси билан кечди.

Айни пайтда маҳалла раиси сифатида ишлаб келаман. Бу эса бутунлай янги тизим, янгича ўналишида ишлаш, дегани эди. Мана шундай маъсүлиятли ишни бажара олишим учун ишонч

бидирган маҳалладошларимнинг кўнглини топиш ҳаммасидан ҳам қийини аслида. Туркман, қозоқ, тоҷик, татар, ўзбек каби турлар миллат вакилларни истиқомат қиласидан маҳалламида ахиллик, ҳамжихатлик ҳукмрон. Шу сабабли бу менинг фаолиятимга ҳам енгиллик беради.

Ҳаётимда кўп ўқотишлар бўлди. Ўлим ҳак. Лекин инсон якинларини йўқотганда ўзини кўлга олиши жуда ҳам қийин бўларкан. 2015 йилда бир қизимни тупроққа қўйдик. Ўша лаҳзада ҳаёт мен учун тұхтаб колгандек, маънисиздек тулолган эди. Шукрки, Яратган менга меҳрибон оила ва дўстлар берган. Уларнинг кўмаги билан яна ҳаётга қайтдим.

Бу олам ўткинчи экани, факат яхшиликлар, эзгуликлар мангулигини тушуниб етгач, яна да яхшироқ ишлаш, одамларга бироз бўлса-да нафим тегиши учун ҳаракат қила бошладим.

Сидкидилдан қилинган меҳнат эртами-кечми этироф этилар экан. Агар ба давлат мукоммотида даражасида бўлса, бошимни баланд қилиб қараш. Бу йил ана шундай юксак унвонга сазовор бўйдим. Кўксимга тақиған “Дўстлик” ордени юрагимга чексиз ифтихор, қувонч ва янги ташаббуслар учун рағбат ҳам жойлади.

Маҳалла раислигига муносиб бўлиш, одамларнинг ишончини оқлаш учун ҳар қанча бедорлик бўлса, бошимни баланд қилиб қарши оламан. Асли вобкентлик бўлсан-да, чинакам баҳтим Қоровулбозорда эканини барадла айта оламан.

МЕҲМОНДА ЯШАЁТГАНДЕКМАН

Ольга МАЙОРОВА,
ӯй бекаси:

умидимни ҳам узиб қўядим.

Аммо 2 ҳафтача олдин орзуларимиз амалга ошиди. 10 кишига уй беришларини эшитганимда кулоқларимга ишонмадим. Ҳатто ҳозир ҳам меҳмонда яшаштандек хис қиласам ўзимни. Янги уйга кўчиб ўтгач, одамнинг орзулари ҳам ўзгарапкан. Инглиз тилини ва компьютер соҳасини чукур ўрганиб, дастурловчи бўлиб ишлаш ниятидаман.

Мустақилликнинг 32 йили ҳаётимдаги энг унтутилмас баҳтни насиб этди. Корасув даҳасида капитал таъмирланган уйда байрамни кутиб оламан. Бу баҳтни сўз билан ифодалаш қийин.

2 йил олдин ҳаётимдаги энг муҳим қарорлардан бирини олдим ва ислом динини қабул қилдим. Бугун дуоларимда, ибодатларимда менга шундай баҳт ва қувончни берган Яратганга шукроналар келтираман. Ўни тақдим этганлардан эса чексиз миннатдорман. Улар мен каби кўнгли ярим инсонлар қалбини баҳтга тўлдиришдек хайрли ишни амалга ошироқмода.

КУТИЛМАГАН БАХТ

Анастасия БАХАНОВА,
ӯй бекаси:

— 2013 йилда Мехрибонлик уйини битирганим. Ҳамма қатори мен ҳам ёткоҳонада яшай бошладим. У ердаги оғир ахвол ҳақида эслашни ҳам истамайман ва қолган дўстларимга ҳам тезроқ ўз уйларига эта бўлишини чин дилдан тилайман.

Айниқса, ёш болали оиласалар учун ёткоҳонада яшаш жуда хатарли, деб ўйлайман. Шукрки, қорону кунларимиз ортда қолдид. Бир ой олдин давлатимиз томонидан берилган янги уйга кўчиб ўтдик. Миллий гвардия ходимлари бу ҳақида айтганида туш кўяриман, деб ўйладим. Ҳурсандчиликдан йиглаб юбордим. Вокеликлар шу қадар тез ривожланиб кетдик, қалинти топширишганда ҳам квартирага ҳам нарсаларими олиб келмадим.

Орадан бир ойдан кўпроқ вақт ўтган бўлса-да, кимdir үйимни тортиб олмасмикин, хонадонни бўшатиб қўйишиш кераклигини айтишмасмикин, деган ҳадик ҳануз менинга таржима кетди. Бу билан демоқчиманки, ишониб бўлмас даражада катта орзуларимдан

бири амалга ошиди.

Биласизми, инсоннинг энг оддий ҳаётӣ эхтиёклини учун шахсий уйи бўлиши ёк накадар ҳузур ва хотиржамлик беради. Буни мен каби йиллар давомида бошпана номидаги жон сақлаш жойларида яшаган одамлар жуда яхши хис қиласа керак. Бугун менга ана шундай ҳаловат берган инсонлардан чексиз миннатдорман.

Ҳокимият ҳам қараб турмади. Уйга кўшишмаравишида машни ҳамзалигини ҳам тақдим этишиди. Бу кўшалоқ совға бўлди. Тез орада қизалогимга шерик дунёга келади.

Ҳомиладорликнинг ил давридан бошлаб, биринчи фарзандим түғилган пайтдаги қийинчиликларни яна бошдан кечиришимни ўйлаб, жуда ташвишланардим. Энди уларнинг хеч бири қолмади. Айни пайтда эса фарзандларимга яхши таълим-тарбия бериш, ҳамма одамлар сингари оиласави хотиржамлика яшашни истайман. Умуман, Мустақилликнинг 32 йили менга кўшалоқ баҳт берди. Ҳам иккинчи марта она бўламан ва фарзандимни ўз уйимда тарбия қиласман.

МУСТАҚИЛЛИГИ

ЭНГ ЯХШИ ТАШАББУС

**Маҳбуба МАМИРОВА,
Жиззах шаҳридаги
Амир Темур МФЙ ҳоким
ёрдамчиси, II даражали
“Соғлом авлод учун” ордени
соҳибаси:**

— Айни пайтда кайфиятимни бир неча жумла билан таърифлаб беролмайман. Давлат мукофоти олишни орзу қиласмаган одамнинг ўзи бўлмаса керак. Лекин бундай баҳт хаммага ҳам насиб қиласвермас экан. Мени ушбу номга муносиб кўришганидан чексиз баҳтлиман. Бу ҳақида ёзмасангиз ҳам, майли. Лекин айтмасам, бўлмайди. Бугун қандайдир ғайритабий куч билан ишляяпман. Бир томонда қайнинлардан бўлаётган тинимиз кутловлар, иккичи томонда эса ишмидаги унум ғайратимга ғайрат қўшти. Авваллари бу ҳақида мукофотланганлардан эшитганимда, жуда ҳам оддий қабул қиласгандим. Уни хис килиш эса бутунлай ўзгача туфу экан.

Энди фаолиятимга тўхталаидиган бўлсам, ўзимни ислоҳ қиласганини айтишини истардим. Авваллари вилоят ташкилотларида ишлаганимда юриш-туришим ҳам, сўзлашиб услубим ҳам бутунлай бошқача эди. Маҳаллага тизимига тушганимда эса кийинишимдан бошлаб ўзимни ўзгартиридим. Яъни, оддий, содда либосларга ўтдим. Ёнимга мурожаат билан келаётган фуқароларнинг холатини ҳис қилишга уриндим. Айниқса, аёлларнинг дардини эшитганимда уларга ёрдам бериш истаги ошади.

Эркак ҳоким ёрдамчилари кўпчиликни ташкил қиласди. Улар билан елкама-елка туриб ишлашимда маҳалладашларимизнинг кўмуги катта. Шарқона андишага эга бўлган хотин-қизлар эса бундан жуда мамнун. Уларнинг айтишича, менинг ўрнимда эркак киши бўлганида ёнига келолмас, уйларига боргандага эса ичкарига киргиза олмас экан. Бу сўзлар эса мени янада яхшироқ ишлашга ундалини.

Бунгача Шароф Рашидов тумани ҳокимишининг хотин-қизлар масалалари бўйича ўринбосари эдим. Унда 45 та маҳалладаги аёлларнинг муммалорига кулоқ тутишим керак эди. Ҳозир эса ҳаммаси маҳалланинг ўзида бўлпяти. Шунинг учун ҳоким ёрдамчиси лавозими энг яхши ташаббус ва лойихалардан, деб биламан. Маҳалладаги “бешлик” биргалиқда, ҳамжиҳатлиқда фаолият олиб боряпмиз. “Бу сенинг ишинг”, “бу менга тегишили” каби қарашлар йўқ. Бир-биримизни қўллаб-қувватлаш орқали одамларга кўпроқ нафимиз тегишини яхши англаймиз.

Маҳалламиздаги хотин-қизларнинг ҳаётини яхшилаш учун бир қанча ишни бошлаб қўйғаниман. Турли лавозимга таклифлар бўлпяти. Мен эса ўз жойимда қолишини маъъкул қўраман. Орзум ҳар бир аёлни баҳти кўриш. Мақсадим – шу йўлда бор куч ва ғайратим билан ишлаш.

5 ЙИЛ ОЛДИН УЙСИЗ, ҲОЗИР ЭСА ФИРМА РАҲБАРИ

**Комила ЖЎРАЕВА,
хусусий тадбиркор:**

— 7 нафар фарзандим бор. Уларнинг бунафарини ўзим дунгёга келтирганман, бирини васийликка олганман. Айни пайтда ўзим очган фирмамга раҳбарлик қиляпман. Биз экинлар учун уруғликлар ва гул кўччалари етиширамиз. Бугун сизга мана шулар ҳақида гапириб бераяпман, лекин 5 йил олдин уйсиз, ишсиз кўччада қолган эдим.

Кичин фарзандим энди дунгёга ташлаб кетди. Кайоннам эса ўйдан ҳайдаб чиқарди. Чора-сиз ҳолда ижарада яшай бошладик. Келин бўлиб тушган маҳалламдан нафақа олардим. Кайононамнинг гапи билан маҳалладагилар ўша арзимаган 200 минг сўмни ҳам бермай қўйди. Натижада ўй эгаси хонадонини бўшатиб қўйишимизни айти. Шунда ноилож дала четига чайла тикиб, ўша ерда яшай бошладик. Собуқ күнлар келгунча шу алфозда қолиб кетдик.

Ишсизликдан бозорда кўчкат сотардим. Кунларнинг бирида ёши каттароқ отaxon гул сотиб кўришни маслаҳат берди. Аввалига шубҳаландим, бу иш наф бермайди, деб ўйладим. Лекин бир уриниб кўришга қарор килдим. Гул сотишдан даромадим яхшиланди. Кора кунларимдаги иккичи кувончли воқеа ўзим яшаб турган чайла атрофидан 30 сотихлик қаровсиз ернинг берилиши бўлди. Ўша жойга бое қилдим. Бир йил давомида 2 белаклаб сув ташиб, дарахт кўкартири-

дим. Ана шунда гулларни сотиш эмас, ўзим етишириш ҳақида ўйлаб қолдим. Бугун иссиқхонада 2000 дан ортиқ турдаги гулларни етишираман. Ўзимга ўҳшаган хотин-қизларнинг ҳам бандлигини таъминлашга эришдим. 25 нафар ишчимиз бор.

Хотин-қизлар қўмитасидан ҳам миннатдорманд, кўп ёрдам килди. Уларнинг тавсиясига асосан давлат менга ўй берди. Тўғриси, аввалига аспо ишонмадим. Ўша пайтлардаги мен учун ушалмасдек орзулар бугун оддий ҳаётини ўзгишларим эканини тушуниб етдим. Менга кўмак қўйуни чўзган, қийин пайтимда қўллаб-қувватлаган инсонларнинг яхшиликларини аспо унутмайман.

Бугун топаётган даромадим ҳақида аниқ маълумотга эга эмасман. Лекин камида 10 миллион сўмлик харажат қиласман. Болаларнинг мактаби, боягаси, ёб-ичиши, коммунал ҳамда кредит тўловлари ҳам бор. “Матиз” руслумда шахсий автомашинам оиласига, иккита “Дамас” эса юклари ташиш учун хизмат кўрсатади. Фарзандларим туманимиздаги нуфузли мактабларда, асосийси, аъло баҳоларга ўқиши.

5 йил олдин бир сўм пулсиз кўччада қолган аёл сифатида айтидиган гапим шукни, инсон аспо тўхтамаслиги керак экан. Менга моддий ёрдам чиқмади, нафака берилмаяпти, деб ўтираслик лозим. Бири бўлмаса бошқасида омади келади. Акси бўлса ҳам ютказмайди. Ношукурлик, умидизлика тушши билан хаётда кўп нарсани бой бериб қўйиш мумкин.

Максадим, 10 гектар ер олиб, бое ва гулзор қилиш, 50 нафар одамии иш билан таъминлаш. Болаларим одамларга наф келтириб яшашини, қийин вазиятга тушиб қолгандарга ҳамиша елка тутишини, қайси соҳада бўлмасин ҳалол ва вижданан ишлашини истайдим.

Бу гапларни шунчаки айтмаяпман. Отасизликда катта бўлғаниман, кўп қийинчилликларни бошдан ўтказдим. Лекин курашишдан тўхтамадим. Болаларимнинг хотиржам, мирикиб ухлашини завқ билан томоша қиласадиган онанинг баҳтини сўз билан тушунириб бўлмайди. Бугун биз ана шундай тинч юртда яшяпмиз. Ўқ овоздаридан ўйғонмаяпмиз. Шукур ва сабр ҳар кимнинг кўш қаноти бўлсин. Чунки бу иккисининг ҳикмати катта. Менинг номимдан барча Ўзбекистон аҳлини байран билан табриклаб қўйишишгизни истайдим.

ОРЗУИМ АМАЛГА ОШДИ

**Санобар ИБРОҲИМОВА,
хусусий тадбиркор:**

— Кечаги кунимга қараб сарҳосб қилас өтканман, инсон ҳар қандай ўшда ҳам орзу қиласидан, мақсадлари сари интилишдан тўхтамаслиги кераклигини аংглайман. Чунки, болалигимдан ўқитувчи бўлиши, болаларга сабор беришини орзу қиласган. Аммо бир неча йил ҳаракат қилишимга қарамал олий таълим мусасасидага ўқиши менга насиб қиласиди. Тўғри, бунга кўриш кобилиятим пастлиги ҳам қайсиидор мәннода тўсқинлик қиласидир. Лекин ҳаммаси тақдирдан, деб ўйлайман.

Асосийси, ўқишидан йиқилишлар мени ҳаётда мустаҳкам оёқда туришга унади. Тикувчиликни ўргандим. Ўзим ва оиласига кўлларим билан тиксан ҳам, фойдалу деган фикрда ушбу ҳунарни ўргандим. Қарайманки, кўлимдан яхшигина иш келаркан. Қўни-қўшни, танишшилар билан буортмалар бера

бошлади. Кейинчалик костюм-шим, тўй либослари, парда тикиши сирларини ҳам ўргандим.

33 ёшда оила курдим. Фарзанд тарбияси, ўй юмушлари, деб анча йил ўйда ўтириб қолдим.

Калбимдаги бўшлик эса йил сайнинни яхшилаштариб берган бўлди. Бошлаб қатталашдан эса оиласига яхшилашган, ҳаражатлар ҳам шунга мос ошган эди.

Шундай қилиб, 2022 йилнинг ўз ойларидаги ёнимга шогирдлар олиб, ишимини бошладим. Бу ҳақида хабар топган маҳалла фаоллари менга ҳунармандчиллик марказига ишга тақлиф килишиди. Бир ойлик синов муддатидан сўнг расман ишга қабул қиласидим. Бу йил эса маҳалла биносидан жой ажратишиди, кулаш шароти яратиб беришиди. Ўша ерда замонавий пардалар тикиши ва буни ўшларга ўргатиш билан бандман. Айни пайтда даромадим ҳам, кайфиятим ҳам яхши. Чунки оиласига иктиносидаги ёрдам беряпман. Хотин-қизларнинг бандлигини таъминлашга, уларни ҳунарилини килишга хисса кўшяпманд. Бу ҳаётда кимгadir фойдалан тегиб яшашнинг гашти бошқача бўларкан.

Келажак учун режаларим катта. Ҳозирча маҳаллай буюрту билан ишляпмиз. Грант лойиха асосида керакли маблагни кўлга киритиб, фаолиятимни кенгайтирмоқчиман. Ишлаб чиқаришини йўлга кўйиб, қўшимча иш ўринлари очиши – ниятим.

Муҳими, орзум амалга ошди. 45 ўшимида билғанларимни кимларадир ўргатиб, устоzlик мақомига эришишим ҳақида ўйламаган эдим, тўғриси. Демак, чин дилдан исталган тиляк амалга ошаркан. Ишим завқли, ҳаётим эса сермазмун. Бир инсонга бундан ортиқ нима ҳам керак!?

БАХТЛИЛАР КЎПАЙИШГА ИШОННАМАН

**Малика ЭШМАТОВА,
оиласигий боғча раҳбари:**

— 1977 йилда туғилганиман. 3 йил олдин оиласигий боғча ташкил қиласидим. У ерда бир тарбияси билан 3 ёшдан 6 ёшгача бўлған 25 нафар болага қараймиз. Аввалига чўчиб бошлаган ишм бугун ҳаётимнинг бир парчасига айланди.

3 йиллик кредит муддати ва шартнома тугагач, фаолиятимни кенгайтириб, 50 нафар болага етказомчиман. Бунинг учун имкониятим ҳам, тажрибам ҳам етарли. Болалар билан ишлашга чехам қўйилемадим. Аксинча, ҳаётга мұхаббатим қолмади.

Ҳаётдан нолиб, ҳамма нарсаси бўла туриб, ношукур инсонларни ҳам кўрамиз. Лекин бу хато, деб ўйлайман. Чунки ҳаракат қиласидан одам натижага эришиади. Айниқса, хотин-қизлар учун имкониятлар анча кенг. Ўзим мисолимда буни ишонч билан айланаман. Аёлларга ожизида қараш ҳаётимнинг бир парчасига айланди.

Ҳаётидан нолиб, ҳамма нарсаси бўла туриб, ношукур инсонларни ҳам кўрамиз. Лекин бу хато, деб ўйлайман. Чунки ҳаракат қиласидан одам натижага эришиади. Айниқса, хотин-қизлар учун имкониятлар анча кенг. Ўзим мисолимда буни ишонч билан айланади.

Хаётидан нолиб, ҳамма нарсаси бўла туриб, ношукур инсонларни ҳам кўрамиз. Лекин бу хато, деб ўйлайман. Чунки ҳаракат қиласидан одам натижага эришиади. Айниқса, хотин-қизлар учун имкониятлар анча кенг. Ўзим мисолимда буни ишонч билан айланади.

Ҳаётидан нолиб, ҳамма нарсаси бўла туриб, ношукур инсонларни ҳам кўрамиз. Лекин бу хато, деб ўйлайман. Чунки ҳаракат қиласидан одам натижага эришиади. Айниқса, хотин-қизлар учун имкониятлар анча кенг. Ўзим мисолимда буни ишонч билан айланади.

Ҳаётидан нолиб, ҳамма нарсаси бўла туриб, ношукур инсонларни ҳам кўрамиз. Лекин бу хато, деб ўйлайман. Чунки ҳаракат қиласидан одам натижага эришиади. Айниқса, хотин-қизлар учун имкониятлар анча кенг. Ўзим мисолимда буни ишонч билан айланади.

Ҳаётидан нолиб, ҳамма нарсаси бўла туриб, ношукур инсонларни ҳам кўрамиз. Лекин бу хато, деб ўйлайман. Чунки ҳаракат қиласидан одам натижага эришиади. Айниқса, хотин-қизлар учун имкониятлар анча кенг. Ўзим мисолимда буни ишонч билан айланади.

Ҳаётидан нолиб, ҳамма нарсаси бўла туриб, ношукур инсонларни ҳам кўрамиз. Лекин бу хато, деб ўйлайман. Чунки ҳаракат қиласидан одам натижага эришиади. Айниқса, хотин-қизлар учун имкониятлар анча кенг. Ўзим мисолимда буни ишонч билан айланади.

Ҳаётидан нолиб, ҳамма нарсаси бўла туриб, ношукур инсонларни ҳам кўрамиз. Лекин бу хато, деб ўйлайман. Чунки ҳаракат қиласидан одам натижага эришиади. Айниқса, хотин-қизлар учун имкониятлар анча кенг. Ўзим мисолимда буни ишонч билан айланади.

Ҳаётидан нолиб, ҳамма нарсаси бўла туриб, ношукур инсонларни ҳам кўрамиз. Лекин бу хато, деб ўйлайман. Чунки ҳаракат қиласидан одам натижага эришиади. Айниқса, хотин

ДЎХТИРЛИКДАН ЧЎЧИБ, ЖУРНАЛИСТ БЎЛДИМ

ва шеър ўрнига мақолалар ёздим...

Аввало, оиласиз ҳақида.
Юсуф отам клуб мудири, онам Нозикбиби кутубхоначи эди.
Оилада икки ўғид ва икки қиз ўсганмиз. Ортиқ ақам ўн ёшида Тошкентдаги рус мусиқа мактабига ўқишига кирди, политехника ва молия институтларини битириб, масъул вазифаларда меҳнат қилди. Онамнинг отаси Жалил бобом Китоб ва Шахрисабз мадрасаларида ўқиган илмили киши эди. Шу туфайлими, онам ҳам китобга меҳр кўйиган, жуда кўп шеърларни ёддан биларди. Ҳали мактабга бормасдан ҳарф танирдим. Кутубхонада эртак китобларни кўлимга илк тутқазган ҳам онам эди. Отамнинг онаси Қумри момомиз диний маросимларни ўтказар, жуда кўп эртакларни бизларга ёддан айтиб берарди.

Үн тўрт ёшга кирганимда, кутимаган фожиа юз берди. Онам миасига қон кўйилишидан вафот этиди. Ушанда онам ўттис олти ёшда эди. Отам то бизлар улғайгунча, олти-етти йил уйланмади. Отамни қолоқ бригада етакчилигига юборишиди. Тўққизинчи ва ўн синфа ўқиб, клуб мудири бўлдим. Яхши ўқидим, хотираим кучуни эди. Мен кишлогимизда биринчи бўлиб мактабни олтин медаль билан битирдим. Бутун дунё менини эди гўё. "Майитдан қўрқаман, одамларга тиф уролмайман", деб отамнинг таклифини рад этдим. "Юрист бўламан!" Одамларни қамашингни истамайман" отамнинг қатъий жавобини эшидтим. Анграйиб қолдим. Ўн ўттисидан шеър машҳурларни ўтказдиган. Уларнинг анчаси туман ва вилоят газеталарида бошлигини ўтказдиган. Шаҳрисабз ароқ-шароб ва сут-пишиш заводларида кўзбўймачиликлар ҳақидаги фельветонларим шовшув бўлиб кетди. Айниқса, саксонинчи йиллари охирида Китоб туман фирқа қўмитасининг иш услубини танқид қилиб ёзилган "Тўқнашув" сарлавҳали мақолам бошимга кўп кулфат келтириди. Ушанда Биринчи Президентимиз энди ҳокимиёт жиловини кўлга олган кезлар эди. Ноиложникдан, собиқ шўро давлатининг бошлиги М.Горбачёвга шикоят ёздим ва мақолаланинг русча таржимасини жўнатдим. Дўстларим анча маблаб йигиб беришиди. Москвада ўқиётган бир танишишим шикоятимни давлат раҳбарининг ёрдамчиларидан бирига етказишига муваффақ бўлиди. Бирдан тазииклар тўхтатиди, мени тинч кўшишиди. Аммо саршак, мустақил фикрлайдиган мендек киши вилойтнинг айрим амандорларига ўқмасдим.

Саккиз ойда иш ўргандим. Бир ярим йилда маданият бўлими мудири вазифасини бажарувчи бўлдим. Кўп қавати уйдан уч хона ахростиши. Аммо қувончим узоқка чўзилмади. Менинг уйим кимларгидир керак бўлиб қолди. Тортишишининг иложи йўқ эди, юқори туманлар бўйича маҳсус мухбирликка ўтказишиди. Ҳаётни ичидан ўргандим, кўп ўқидим, тездан танилдим. Шаҳрисабз ароқ-шароб ва сут-пишиш заводларида кўзбўймачиликлар ҳақидаги фельветонларим шовшув бўлиб кетди. Айниқса, саксонинчи йиллари охирида Китоб туман фирқа қўмитасининг иш услубини танқид қилиб ёзилган "Тўқнашув" сарлавҳали мақолам бошимга кўп кулфат келтириди. Ушанда Биринчи Президентимиз энди ҳокимиёт жиловини кўлга олган кезлар эди. Ноиложникдан, собиқ шўро давлатининг бошлиги М.Горбачёвга шикоят ёздим ва мақолаланинг русча таржимасини жўнатдим. Дўстларим анча маблаб йигиб беришиди. Москвада ўқиётган бир танишишим шикоятимни давлат раҳбарининг ёрдамчиларидан бирига етказишига муваффақ бўлиди. Бирдан тазииклар тўхтатиди, мени тинч кўшишиди. Аммо саршак, мустақил фикрлайдиган мендек киши вилойтнинг айрим амандорларига ўқмасдим.

Тўқсон тўртинчи йилда таникли адаб Муҳаммад Раҳмоннинг тавсияси билан "Ўзбекистон овози"нинг Қашқадарё вилояти бўйича мубири бўлиб ишлай бошлидим. Бу газетани қишлоқ клубида ишлаганимда, турли номларда чикишини билардим ва тахламларини ҳар замонда кўздан кечирдидим. Бошқалар мени кечирисину газетамизнинг олтин даври Азим Суюн ва Сафар Остонов мухаррир бўлган йиллар эди. Мен таникли журналистлардан маҳорат сирларини ўргандим. Эсимда, тўқсон бешинчи йилда чоп этилган "Ипакка ўралган тош муммалор" мақоласи чиққанининг эртасига ёқ мени юқори идоралардан бирига чақиришиди. Ҳозир исмларини эслолмайман, иқтисад соҳасида йирик олим бир ярим соатга яқин сұхbatлашди. Айрим этиризларини

очик билдириди. Мен ҳам ўн йил орасида маълумот тўплаганим, хорижий манбаларнинг таржималарини ўқиганим, энг муҳими, оиласиз йигирма йил ипак курти парвариш қилгани, ёшлиқдан бу ишнинг қанчалик азобли эканини билганимни шошилмай баён қилдим ва ўнлаб муаммоларни тилга олдим. Ҳозир уларнинг анчаси ҳал бўлган, хориждан сифати курт уруғи келтирилоқда, кластерлар тузилаган. Аммо тагжой тўлаш, йигма сурилар ишлаб чиқариш, олинган фойданинг маълум қисмини пиллакорларга улашиб масалалари кун тартибида турибди.

Шундан сўнг "Томчилётган сувми ёки пул?", "Ишлашга имкон беринг", "Прокурор агар қад қилса", "Агарни магарга қилсалар кўёб" каби таҳлили, танқидий мақолалар дунёни юзини кўрди. Мухарримиз Сафар аканинг қатъияти билан "Судъялар агар ёлён гапирса", "Одина масжидининг сири", "Абадий шахар тилситлари", "Ким ҳақ ва ноҳақ" сингари таъсири мақолалар чоп этилди.

Айтадиган гап кўй, имконият оз. Газетасиз бу йил 105 ёши қаршилади. Мен озроқ ўтуққа эришган бўлсам, шу газетамиз, таҳририятда олдин ишлаган, ҳозир меҳнат килаётган ажойиб журналистлар туфайлиди. Улар ҳамиша мени қўллаб-қувватлаб келишиди. Энди ёшим улуғ, айрим ҳаёт берган сабоқларни айтсан. Журналисти бирор бол ийғувчи асаларига, бирор давр солномасига ўшҳатади. Булар қай жихатдандир тўғри. Аммо журналист биринчи навбатда ҳалқ дарди билан яшайдиган сиёсатчиидир. Чунки сиёсат – тақдир, ундан четда туриш мумкин эмас. Журналистика эса ҳақ ва соз сўз айтиш санъати. Эсимга бир воқеа тушди. Тўқсонинчи йилларнинг ўртасида Шаҳрисабз шахрида ўтган Мирзо Улугбек ҳаётига бағишланган халқаро анжуман ҳақида "Ҳам улуснинг, ҳам сағонинг султони" сарлавҳали кичик мақола ўзганди. Истеъододли журналист Мақсуд Ҳамроев: "Самонинг султони ёлғиз Аллоҳ", дея қатъий эътироҳ билдириганди. Орадан йигирма йиллар ўтиб, ўйлаб-ўйлаб унинг ҳақлигига иймон келтирдид. Демак, ўш журналистлар ҳар бир сўзни ўйлаб ишлатишлари лозим.

Иккиси воқеа. Тўқсонинчи йилларнинг охирида газетамизда "Бир ҳато таррихи ва жабри" мақоласи эълон килинди. Мен унда олтмиш йил давомидаги ўйдига чиқариб ўйилган Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиси ғани бо Алаевнинг изтиробларини баён қилганди. Даладаги ўзғанинг ҳар битта кўсагини санайдиган айрим амандорлар "Хотира китоби"га урущдан тирик қайтган собиқ аскарлар ҳақидаги маълумотлар кириб қолганига заррача эътибор беришмаган. Натижада улар хотира ёдгорликларида ҳам қайд қилинди.

Бу йил қадр йили. Умуман, мустақилларини навбатда қадр, дегани.

Юнус УЗОҚОВ,
Ўзбекистон Республикасида
хизмат кўрсатган журналист.

ҚУТЛУҒ ОСТОНОНАДА УЧ АВЛОД УЧРАШУВИ

Самарқанд вилояти Нуоробод туманинда 36-сонли мактабнинг ташкил этилганига 75 йил тўлди. Шу мўъжаз даргоҳда кўплаб болаларга илим улашилди ва минглаб битириувчилар катта ҳаёт сари учирма қилинди. Уларнинг орасида мамлакатимизнинг турли ҳудудларида хизмат қиласётган хилма-хил соҳа вакиллари ҳам бисёр.

Албатта, бундай инсонларнинг мактабга келиши, ўқувчилар

билан учрашиши, ўзлари қандай шароитларда ўқиғанлиги, китоблар ва парталар етишмаса-да ўқишидан, таълим олишдан чекимаганлиги ва бошқа шабиҳи ҳаёттаги таҳрибаларини айтиб бериши ўқувчиларнинг ўқишига бўлган рағбати ва қизиқинши оширади. Чунки болалар ўзлари ҳавас қилган инсонларга тақлид қилишини яхши кўришади.

Мактабда 75 йиллик юбилей муносабати билан 3 авлод учрашуви ўтказildi.

- Ҳозирда мактабимизда иккى юзга яқин ўқувчи таҳсил олади, - дейди мактаб директори Гулзода Холова.

- Уларга 22 нафар таҳжирбали ўқитувчи даро беришади. Битириувчи ўқувчиларимиз орасида халқаро IELTS, CEFR сертификатларини кўлга киритган ўшлар кўпчиликни ташкил қиласди. Ўқувчиларимизнинг ютуқларга эришишига, фан олимпиадаларида юқори ўрнинларни олишига асосий сабаб ўқитувчиларнинг қадр-қиммата, ойлик маоши кўтарилини, деб биламан. Куни кеча Президентимиз раислигида мактаб таълимида устувор вазифаларни белгилаб олишга бағишиланган видеоселектор йигилишида ҳам ушбу масала кўтарилиди. Ўз устуда ишлаган мутахассисларнинг ҳурмати ўзига яратса бўлиши кераклигига қўшиламан. Келгуси йилдан сертифициациядан ўтган директорлар ойлиги 50 фоизга, ўринбосарлар иш ҳаки эса 30 фоизга оширилиши таъқидланди.

Уч авлод учрашуви давомида Боймурод Султоновнинг мактаб тарихига оид китобининг тақдимоти ўтказилди. Шу куни соқиқ ўқувчилар мактаб кутухонасига 100 дан ортиқ бадиий ва илмий китоб совға қиласди.

Ўз мухбиришимиз.

Автомобилларга ўрнатилган газ балонлари бўйича муҳим тавсиялар

Ҳар йили автомашиналарга ўрнатилган газ балонлар портлаши оқибатида ўнлаб баҳтсиз ҳодисалар рўй бермоқда. Афсуски, кўпчилик ҳайдовчилар газ балонидан фойдаланиш билан боғлиқ ҳавфисизлик қоидаларига риоя этмаяпти. Ҳўш, автомобиль газ балони нима учун портлади? Бунинг олдини олиш мумкинми?

Мутасадди ташкилотлар автомобилларга ўрнатилган газ балони портлаши сабаб булувчи омиллар, уларни бартараф этиш ва транспортда ҳавфисизлик таъминлаш чора-тадбирлари ҳақида муҳим тавсиялар бериб кельмоқда, жумладан:

- ишлаб чиқарувчилар томонидан газ балонларнинг фойдаланиш муддати 15 йил қилиб белгиланган. Аммо, уни сақлаш ва эксплуатация шароитининг оғирлигига қарабу бу муддат камайиш мумкин. Ишлаб чиқарувчилар томонидан газ кўйиш ўйлига минг марта қилиб белгиланган. Бирок, амалиётда айрим ҳайдовчилар газ баллонига юлига иккى минг маротабадан ҳам кўпроқ газ кўйиш ҳолатлари учрамоқда.

- газ балонлар белгиланган ўйли босим 20 мегапаскалдан ошиб кетмаслиги керак. Афсуски, аксарият ҳайдовчилар узоқроқ йўл босиш мақсадидаги кўпроқ босим остида газ кўйишга ҳаракат қилишиади. Бунинг оқибати эса аянчли яқун топши мумкин.

- газ балонлар белгиланган муддатда юқори босим остида синовдан ўтказишдан керак. Бу газ балони деворларининг мустаҳкамлигини аниқлаш ва яна фойдаланиш учун ишонч хосил қилиш имконини беради. Шунингдек, балондаги газ қўмалари ҳамда бошқа чиқиндилар тозаланиб, ювалиди.

Афсуски, кўпчилик ҳайдовчилар газ балонини синовдан ўтказишдан қочади. Баллон маҳкамаланган конструкциялардаги ҳимоя реинвалири шикастланади, темир конструкциялар ва ташки мухит таъсирида балонда деформация бошланади, газ қўмалари таъсирида ички емирлиши кучайди ҳамда охир-оқибат газ балони портлаши мумкин.

Юқоридаги мезонларга қатъий амал қилиш эса газ балонининг ҳавфисизлигини, шунингдек, инсонлар ҳаёт ҳамда саломатлигини асрарни ҳам таъминлайди.

Ҳамиджон НАСИРОВ,
Президент Администрациясида қарашли
биноларда ўХТТЭ бўлинмаси
мутахассиси, катта сержант.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ЭКСПОРТИ

Ўзбекистон иқтисодиётини ривожлантириш стратегияси диверсификациланган ва ракоатбардои иқтисодиётни яратишга, инновацион технологиялар ва бозорни бошқаришининг янги усулларидан фойдаланган холда миллий ресурслардан максимал даражада фойдаланишга йўналтирилган. Мамлакатнинг ташки иқтисодий фаолияти хусусан, ташки савдо соҳасида амалга оширилётган ислоҳотларнинг пировард нағтиjasи аҳолининг турмуш даражасига бевосита ўз таъсирини ўтказади.

Тошкент шаҳар статистика бошқармаси мълумотига кўра, 2023 йилнинг январь-июль ойлари якун билан Тошкент шаҳрининг ташки савдо айланмаси (матнда ТСА) 12 700,0 млн. АҚШ долларини ташкил этиб, 2022 йилга нисбатан 1 884,9 млн. АҚШ долларига ёки 117,4 % га кўпайди.

Айтиш лозимки, жорий йилнинг январь-июль ойларида 2 762,2 млн. АҚШ доллари (қиммат-баҳо металлар экспортидан ташкири) қимматидаги (2022 йилнинг мос даврига нисбатан 9,8 % га кўпайди) товарлар ва хизматлар экспорт қилинди.

Экспорт таркибида товарлар улуси 51,4 ни ташкил этиб, улар саноат товарлари (18,2 %), машиналар ва транспорт асбоб-ускуналар (9,2 %) ва озиқ-овқат ма

ТУРИЗМ РИВОЖИ ТАРАҚҚИЁТНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ

ШАХРИСАБЗ ТУМАНИДАГИ "МИРАКИ", АМИР ТЕМУР, "УЛОЧ", "ХИСОРАК", "ФЕЛОН", "САРЧАШМА", "КҮЛ", "ХИТОЙ", "ХИСОР" ВА "САЙЁД" МАҲАЛЛАЛАРИ ТУРИЗМГА ИХТИСОСЛАШГАН.

УЛАРДА 862 ТА ТАДБИРҚОРЛИК СУБЪЕКТИ ФАОЛИЯТ ЮРИТМОҚДА. ШУНДАН З ТАСИ МЕҲМОНХОНА, 139 ТАСИ УЙ МЕҲМОНХОНАЛАРИ З ТАСИ САНАТОРИЙ, 5 ТАСИ ДАМ ОЛИШ ОРОМГОХЛАРИ, 77 ТАСИ ДАМ ОЛИШ МАСКАНЛАРИ, 2 ТАСИ ТУРОПЕРАТОРЛАР, 369 ТАСИ САВДО ВА МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ ДЎКОНЛАРИ, 21 ТАСИ УМУМИЙ ОВҚАТЛАНИШ ШОХОБЧАЛАРИ, 245 ТАСИ ЁҚИЛҒИ КУЙИШ ШОХОБЧАЛАРИ, ГЎЗАЛЛИК САЛОНЛАРИ ҲАМДА 18 ТАСИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ОБЪЕКTLARIНИ ТАШКИЛ ЭТАДИ.

Туманимизга Қашқадарё, Бухоро, Хоразм ва Самарқанд вилоятлари ҳамда Қарақалпакстан Республикасидан йилига ўртacha 650 минг нафар маҳаллий сайёх ташриф буюради.

Маҳаллий ва хорижий сайёхлар асосан зиёрат, эко ва гастрономик туризм йўналишида ташриф буюриб, уларнинг сони сўнгги 3 йилда 2,5 баробарга ошган. Мавсумда кунига ўртacha 10 минг нафар, шундан 4,5 минг кундузги келиб-кетиш, 5,5 минг нафари эса ётиб қолиш шароитида келиб-кетади.

2022 йилда 644 минг нафар маҳаллий ва 360 нафардан зиёд хорижий сайёхларнинг туманимизга ташриф буюрганлиги кувонарли.

СОЛИҚ ИМТИЁЗЛАРИ ТАДБИРҚОРЛАРНИ ҚЎЛЛАБ- ҚУВВАТЛАШГА ХИЗМАТ ҚИЛМОҚДА

Президентимизнинг "Хизматлар соҳасини ривожлантириши" доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарорига асосан туризмга ихтинослаштирилган маҳаллалarda фаoliyat кўрсатаётган умумий овқатланиш, меҳмонхона, савдо, кўнгилочар, туроператор ва турагент хизматларини кўрсатувчи тадбирқорлик субъектлари учун айланмадан олинадиган солик ставкасини 4 фозидан 1 фоз изтиб белгиланиши ҳамда ушбу худудлардаги объектлар ва улар эгаллаган ер участкаси бўйича юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солик ва юридик шахслардан олинадиган ер солиги майдорининг ҳам 1 фоз изтиб белгиланиши ҳалқимиз ҳамда тадбиркорларимизни янада қўллаб-қўвватлашиши ва ривожланиши учун катта туртки бўлди.

ЯНГИ ИШ ЎРИНЛАРИ

2022 йилда худумизга ташриф буюрадиган сайёхлар талабидан келиб чиқиб, киймати 110 млрд сўмлик 26 та меҳмонхона, санаторий, дам олиш маскани, рафтинг, умумий овқатланиш, супермаркет, ёқилғи куйиш шохобчалари ва бошқа хизмат кўрсатиш йўналишидаги лойиҳалар амалга оширилиб, 846 та доимий иш ўринлари яратилди.

Масалан, "Мираки" маҳалласида ташкил этилган "Оқсус шамоли" хусусий корхонаси томонидан умумий киймати 65 млрд. сўм бўлган кунига 500 нафар сайёхларга хизмат кўрсатиш қувватига эга санаторий ва дам олиш маскани лойиҳаси ишга туширилиши

РЕЖАЛАР

Жорий йилда киймати 201,8 млрд. сўмлик 124 та туризм хизматлари лойиҳалари амалга оширилади ва бу йўналишида 1317 нафар доимий иш ўринлари яратилди.

"Улоч" маҳалласидаги собиқ Муборак нефтгазга қарашли 3,87 гектар қурилиши тугалланмаган аҳоли дам олиш маскани негизида "Шахрисабз Фарм" МЧЖ томонидан киймати 10 млрд. сўмлик 200 ўринни меҳмонхона ва дам олиш маскани қуриш лойиҳаси амалга оширилмоқда.

"Нодиршоҳ Спорт Люкс" хусусий корхонаси томонидан "Мираки" худудида "Зилпайн" лойиҳаси амалга оширилмоқда. Тадбиркор томонидан баландлиги 35 метр, узунлиги 250 метр бўлган дорда учиш йўли, баландлиги 22 метр, узунлиги 60 метр бўлган осма кўприк қуриш лойиҳалаштирилмоқда. Кунига 500 нафар сайёхга хизмат кўрсатади.

Тоғли ҳудуддаги 10 та туризмга ихтинослашган маҳалла табиати сўлимлиги билан ажralиб турди. Лекин йўллари 70-80 йилларда қурилган, аммо йиллар давомида таъмирланмаганинг сабабли сел-тошклинлар натижасида яроқис холга келиб қолган. Бу йўл умумий узунлиги 98 километрни ташкил этади.

Шахрисабз-“Мираки” автомобиль йўлининг 23 км учун 20 млрд. сўм маблағ ажратилиб, йўл қурилиш ишлари бошланди.

Биргина соликдан берилаётган мазкур имтиёз натижасида туризмга ихтинослаштирилган 10 та маҳалламиздаги 178 та тадбиркорлик субъектларида 2022 йилнинг 1 ойидаги 193,2 млн.сўм, 1 йилда эса 2,3 млрд. сўм маблағ ўз ихтиёрларида қолди. Ушбу маблағларни тадбиркорлик субъектларимиз ўзларининг хизмат кўрсатиш сифатини яхшилашга ва тадбиркорлигини кенгайтиришга сарфлайди.

Хусусан, "Мираки" маҳалласида яшовчи Ҳикматулло Холмуродов оиласидан корхона асосида хонадонида уй меҳмонхонаси ташкил этиб, ўтган йилги мавсумда кунига 20 дан 30 нафаргача меҳмон қабул қилди. Бу дегани кунига ўртacha киши бошига 100 минг сўмдан хизмат кўрсатиш деб ҳисобласак, кунига 2,5 млн сўм, бир ойда 60 минг сўм, мавсумда эса 2,5 минг сайёхга хизмат кўрсатиб, 250 минг сўм даромад олиди ва оиласида 4 кишининг бандлиги таъминланди. Соликдан берилган имтиёз ҳисобига эса олган даромадини хонадонида янада хизмат кўрсатиш сифатини яхшилашга сарфламоқда.

1,7 км вело ва пиёдалар йўлаги барпо этилди. 58 та кўча чироқлари ўрнатилди. Туризм маҳаллаларига 5,3 млрд. сўмлик сабабли сарфланиб, 24 км ичимлик суви ўтказилди. Шунингдек, "Мираки" ва А.Темур маҳалласида туризм объектлари олиб борувчи 7 км ички йўллар асфальтланди.

1,7 км вело ва пиёдалар йўлаги барпо этилди. 58 та кўча чироқлари ўрнатилди. Туризм маҳаллаларига 5,3 млрд. сўмлик сабабли сарфланиб, 24 км ичимлик суви ўтказилди. Шунингдек, "Мираки" ва А.Темур маҳалласида туризм объектлари олиб борувчи 7 км ички йўллар асфальтланди.

"Сувтушар" қишлоғига олиб борувчи 4,42 км йўлга 2,7 млрд. сўм ажратилиб, бетон ва асфальт қопламалари ётқизилмоқда.

Жорий йилда Шахрисабз туманинг туризм салоҳиятини янада ошириш максадидаги хорижий туристлар сони 1 440 нафар (2022 йилда 360 нафар) ва маҳаллий туристлар сони 1 млн. (644 минг) нафарга, туристик хизматлар экспорти 9 млн. АҚШ долларга етказилади.

МАЗКУР НАТИЖАЛАРГА ЭРИШИШ ЙЎЛИДА

Туманимизга фаолият кўрсатаётган 188 та уй меҳмонхоналари ҳамда дам олиш масканлари туризмга ихтинослашган маҳаллаларимиздаги жами хонадонларнинг борйиги 1,5 фоизидан ташкил этса, 12,5 минг хонадонлардан оиласидан 49 14 936 нафар оила аззолари ётиб қолиш шароитида шахрисабз туманинг 3734 та оиласидан ташкил этлади.

Шунингдек, ҳар бир хонадонда ўртacha 4 нафардан зиёд хорижий сайёхларнинг ташриф буюриб, уларнинг сони сўнгги 3 йилда 2,5 фоизидан ташкил этади.

Ҳар бир хонадон кунига ўртacha 10 нафар туристни қабул қилса, қўшимча кунига 37,4 минг нафар сайёхларни ётиб қолиш шароити билан қабул қилиш имконияти яратилиди.

Президентимиз томонидан 2022 йил 19 сентябрда ўтказилган видеоселекторда туризмдан топилган даромадининг 30 фоизи одамларнинг кўлига иш ҳақи бўлиб бориши, таъкидлаб ўтилган эди.

Шундай келиб чиқиб кўрсатилган хизматлардан 30 фоизи ёки 22,5 млрд. сўми ахолини ўзида, соғ фойда сифатида қолади.

Хозирда қўлланилаётган солик имтиёзлари бюджетга 2-3 йилда 5-7 баробар кўп микдорда бўлиб қўтилариди.

Тумандаги "Мираки", "Сувтушар" ва "Сарчашма" қишлоқлари туризм қишлоқларига айлантирилади. Шахрисабз туманинг "Мираки" худудида этно-, гастрономик, эко туризм йўналишларидан туристик клaster ташкил этилади.

Шахрисабз эски шоҳ бекати ўрнида барпо этилган "Абдузфар ҳамкор" МЧЖга тегишли "Пит-стоп" лойиҳаси орқали Шахрисабз шахрига таъминни 7 та вилоят маркази билан боғловчи автобус қатновлари йўлга кўйилади (хозирда Хоразм йўналиши йўлга кўйилади).

Тумандаги "Хисорак" сув омбори, табиий сув ҳавзалари мавжуд. Уларнинг салоҳиятидан рекреациян мақсадларда фойдаланиниб, туристларни туманда қолиш муддатини кўпайтирамиз.

Транспорт университети "туризм логистикаси" йўналишидаги мутахассислари салоҳиятидан ҳам унумли фойдаланамиз.

Ўз навбатида, туманимизга рус, инглиз, немис, француз тилларида сўзлашадиган туристлар учун ҚДУнинг битирувчи курс та-

лабаларини туроператорларга бириктириш амалиётини ҳам қўллаймиз.

Туманимизга хориждан туристларни жалб қилиш учун Туркия, Малайзия, Индонезия, Германия, Япония, Франция ва Озарбайжон давлатларидаги элчихоналар билан яқиндан ҳамкорлик кўзда тутилган.

**Муҳаммадхон АБДУЛХОИРОВ,
Шахрисабз туман ҳокимининг ўринбосари.**